75 років Служби Народові

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXV. Ч. 48. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 13-го БЕРЕЗНЯ 1968 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, MARCH 13, 1968 No. 48. VOL. LXXV.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Вівторок, 12 березня, 1968

В АМЕРИЦІ

НЮЙОРКСЬКА СТЕЙТОВА ЛЕҐІСЛЯТУРА зменшила видатки на „медікейд" на 300 мільйонів долярів. За зменшення видатків на лікування голосували республіканські члени Леґіслятури та 17 демократів із горішньої частини стейту. Медична опіка в Нюйоркському стейті була найліберальніша в цілій країні, і представники Федерального Уряду домагалися її зменшення, бо федеральна скарбниця мусить додавати відповідні суми стейтам на здійснювання лікування, і ці суми мусять бути більші, коли більше на лікування витрачає стейт. Сам губернатор Рокефеллер пропонував зменшити видатки на лікування на 100 мільйонів дол., а Леґіслятура зменшила їх на 300 мільйонів дол.

ВОЛТЕР П. РУТЕР ЗДОБУВАЄ ПІДТРИМКУ провідників окремих робітничих спілок на те, щоб в грудні ц.р. відбулася надзвичайна Конвенція Американської Федерації Праці — Конгресу Інтустрійних Організацій, на якій можна б було оживити діяльність АФП — КІО та злібералізувати матірну робітничу організацію, збільшивши її новими членами. Цю акцію веде Рутер проти волі голови АФП — КІО Джорджа Міні, кажучи, що Міні самовдоволений та не дбає про те, щоб до організації приєднати мільйони робітників, які досі не охоплені організаційною спілкою та не скріплюють сили зорганізованого робітництва.

КАСТРО НЕ МОЖЕ ЗДІЙСНИТИ ОБІЦЯНОК, які він дав 8-ом мільйонам кубинських громадян в справі харчів. Він панує на Кубі вже 9-ий рік, але ще й досі населення не має подостатком харчів, які видаються на картки, немов під час війни в деяких державах. Кореспондент Хуан Оніс кілька років перебуває на Кубі і бачить, що населення хотіло б знати, коли диктатор Кастро здійснить свою давню обіцянку та передасть населенню таку скількість харчів, щоб воно не мусіло стояти в черґах, коли хоче купити олії. Кастро старається збільшити продукцію харчів, але, покищо, це йому не вдається. Влада Кастра спирається на армії та на молодих комуністах.

ДОВІДКОВЕ БЮРО ПРО НАСЕЛЕННЯ світу повідомляє, що в одному дні народжується у світі 324,000 немовлят, а вмирає 133,000. В цьому 10,000 осіб денно вмирають із голоду або внаслідок недокормлюваних, а 123,000 осіб вмирають внаслідок інших причин. Це саме бюро передбачає, що відсоток народин і смерти буде і надалі такий самий, як тепер, та 1-го січня 1969 населення світу становитиме 3.5 більйона, а 1-го січня 2,000 року воно винесе 7 більйонів. Найбільший приріст населення є в убогих країнак Африки, Азії й Південної Америки.

У СВІТІ

ЗДА І СССР НЕ ПОГОДЖУЮТЬСЯ НА ДАЛЬШІ ЗМІНИ свого спільного проєкту міжнародного договору проти поширення атомової зброї. Вільям Фостер, головний делеґат ЗДА, і його совєтський партнер Алексєй Рощін солідарно заявили в минулий понеділок, що вони не переводитимуть жадних дальших змін і додатків у запропонованому ними тексті договору. Індія, Італія, Бразилія і Румунія зголосили поважні застереження, а також Західня Німеччина зголосила їх у писемному меморіялі. Таким чином той проєкт договору перейде на наради Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй без одноголосної підтримки збоку 17-тичленної Женевської конференції.

ЗАХІДНЬО - НІМЕЦЬКИЙ КЕНЦЛЕР КУРТ ҐЕОРҐ КІЗІНҐЕР ВИГОЛОСИВ в понеділок 11 ц. м. в парляменті — райхстаґу — промову про теперішню ситуацію у світі і в Німеччині, при чому висловився за „об'єднану Західню Европу у сильній структурі Атлантійської імперії". Кізінґер підкреслив, що від 1933 року німецький нарід збільшився на 11 мільйонів душ, а живе на території поменшеній на 44.000 кв. миль та поділеній політичним кордоном. Кізінґер відмовився знову визнати Східню Німеччину за окрему „націо - державу". Він висловився проти відкликання з Західньої Німеччини чужинецьких — американських, британських і французьких — військ та вазував на покращані взаємини з Румунією, Югославією і Чехословаччиною.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ У ТАНТ НАТАВРУВАВ екзекуцію, що її переведено в Родезії на дальших двох чорних автохтонах, всупереч публічній світовій опінії, зокрема всупереч виразному закликові Папи Павла VI. Першу таку подвійну екзекуцію переведено в столиці Родезії Селсбері наприкінці минулого тижня — всупереч помилуванню засуджених королевою Єлисаветою II. Британський уряд заявив, що не буде більше переговорювати з урядом прем'єра Родезії Єна Смита щодо замирення у затяжному конфлікті, який настав з приводу одностороннього проголошення Родезією державности в 1965 році.

КОМУНІСТИЧНИЙ МІНІСТЕР ВНУТ Р І Ш Н І Х СПРАВ У ПРАЗІ ПЕРЕПРОСИВ студентів за брутальну поведінку поліції супроти студентських демонстрантів 31 жовтня мину. року. Він скинув всю вину на поліцію та ствердив, що сімох поліціянтів покарано за їх поведення.

Св. п. о. Іван Забава помер на 73 році життя

Террвіл, Конн. — В неділю, 10-го березня, тут помер на удар серця місцевий український католицьк и й парох, довголітній член Українського Народного Союзу св. п. о. Іван Забава, народжений в с. Жолдець, пов. Жовква, в Західній Україні в 1894-му році. Богословські студії закінчив в Богословській Академії у Львові та був висвячений Слугою Божим Митрополитом Андреєм Шептицьким у 1925-му році. Приїхавши до ЗДА, душпастирював у Філядельфії, в Акроні, в Клівленді, Янґставні, Ню Йорку, Бостоні, Мек-Аду та в Белфілді. Похоронні богослуження почалися у вівторок, 12-го березня та продовжуватимуться в середу, 13-го березня о год. 10-ій рано в церкві св. Михаїла в Террвіл. Тлінні останки будуть перевезені до Олифанту в Пенсильвенії, де в четвер, 14-го березня о год. 9-ій рано в церкві св. Кирила і Методія буде відправлена заупокійна Служба Божа й опісля останній похоронний обряд на місцевому парафіяльному звинтарі.

ЗДА НЕ ЗАЛИШАТЬ В'ЄТНАМУ — ЗАПЕВНЯЄ РАСК

Вашинґтон. — Державний секретар Дін Раск зізнавав у понеділок 11 березня ц. р. впродовж більше шістьох годин на сенатській Комісії для закордонних справ, відповідаючи на численні запити різних сенаторів. Це була перша від кількох років публічна сесія тієї Комісії, передавана через радіо й телевізію. Формально це було переслухування державного секретаря у зв'язку з вимогою Уряду на схвалення нової допомоги закордонові у висоті 2,900.000.000 дол., але насправді всі ті запити й відповіді стосувалися тільки політики Уряду супроти В'єтнаму й В'єтнамської війни та шансів замирення. Цілий ряд сенаторів, із головою тієї Комісії Дж. В. Фулбрайтом у проводі, атакували Уряд за його політику супроти В'єтнаму. З демократичних сенаторів виступали, як опоненти Уряду у справі В'єтнамської війни, голова демократичної більшости в Сенаті Майк Менсфілд, Стюарт Саймінґтон, Франк Черч, Альберт Ґор, а з республіканців — сенатори Кліффорд Кейс, Карль Мундт і Джан Шерман Купер. В обороні політики Уряду виступали демократичні сенатори Джан Спаркмен, Франк Лавше і Томас Додд та республіканець Бирк Гікенлупер. Однак загальне враження було таке, що більшість сенатської Комісії для закордонних справ знаходиться в опозиції до Уряду у В'єтнамській проблемі.

Сенатор Дж. В. Фулбрайт відкрив засідання довшим вступом, в якому вказував на зріст „неспокою, збентеження і заколоту умів" в Америці внаслідку затяжної В'єтнамської війни. Він твердив, що не можна розмежувати проблеми допомоги закордонові від ширших аспектів американської закордонної політики, в якій перше місце займає тепер справа В'єтнаму. Державний секретар Дін Раск признав, що т. зв. новорічна комуністична офензива спричинила деякі невдачі воєнного та ще більше психологічного характеру, але твердив, що існують поважні познаки на те, що ініціятива знову перейде в руки американців і їх альянтів у В'єтнамі. Він повторив попередні заяви щодо В'єтнаму, що річ не тільки у самому В'єтнамі, а в комуністичній аґресії. Раск звернув увагу, що такі малі, невтральні й мирні держави, як Ляос, Камбоджа і Сіям аж ніяк не погрожують Північному В'єтнамові, а Північний В'єтнам висилає туди свої війська та вишколює у себе саботажистів і терористів, що їх висилає в ті країни. Тому він піддав під сумнів, чи можна Го Чі Міня називати націоналістом. Д. Раск запевняв, що Америка вживала й уживає всіх шляхів і способів, щоб спонукати Північний В'єтнам до замирення, але до цього часу були тільки докази, що Північний В'єтнам готов замиритись тільки на одній базі: щоб йому передати Південний В'єтнам. Раск признав, що існують деякі елементи, які дозволяють на окреслювання ситуації у В'єтнамі, як на громадянську війну, бо численні уродженці Південного В'єтнаму борються із зброєю в руці проти тамошнього уряду. Однак Америка не перевела збройної інтервенції з приводу південнов'єтнамських повстанців, а з приводу того, що Північний В'єтнам перекидав на південь свої збройні сили. Раск рішуче відкинув ідею відкликання американського війська з В'єтнаму, ствердивши, що це була б „катастрофа" для Америки. Він підкреслив, що комуністичної аґресії не можна „винагороджувати" і не можна підбадьорювати комуністів до повторення аґресії супроти інших країн Південної Азії. Зате він давав вимиальні й неясні відповіді, коли йшлося про дальшу стратеґію у В'єтнамі чи про висилання туди додаткових військ. Д. Раск запевнив тільки, що тепер іде перевірка всіх попередніх вирішень і найбільш дбайлива аналіза нової ситуації у В'єтнамі, але Президент не прийняв ще остаточних рішень. Так само нема ще рішення щодо збільшення військ у В'єтнамі.

Сенатор Дж. В. Фулбрайт наполягає, щоб Дін Раск прийшов на дальше переслухання. Остаточно прийшло до порозуміння, що дальше переслухання буде відбуватись у вівторок 12 березня від 9.30 ранку.

Розвиток у В'єтнамі потверджує запевнення державного секретаря Діна Раска, що Америка не залишить тієї країни на поталу комуністам. На фото — вояк американської морської піхоти копає сховищца біля великої гармати в оточеній ворогом американській базі в Кесань у безпосередньому віддаленні від т.зв. демілітаризованої зони.

Сенат схвалив громадянський законопроєкт

Вашинґтон. — Сенат 11 березня більшістю 71-го голоса до 20-ох схвалив законопроєкт про громадянські права, над яким велися дебати впродовж сімох тижнів. Головним пунктом цього проєкту є те, що майже 80 відсотків мешканевих одиниць в цій країні будуть доступні для негритянського населення, яке зможе купувати доми або винаймати помешкання без расових обмежень. Схвалення цього законопроєкту в Сенаті уважають успіхом ліберальних сенаторів.

Ню Гейвен в поклоні Шевченкові

Ню Гейвен (МЯ). — Українська Рідна Школа ім. Митрополита Андрея графа Шептицького в Ню Гейвені вшанувала Великого Кобзаря святочним концертом, який відбувся в неділю, 10-го березня, в залі Української Католицької Церкви. Святочний вечер відкрив д-р Михайло Снігурович коротким вступним словом, вказуючи на ідейну вартість творів Т. Шевченка для патріотичного виховання української молоді. Шкільний хор відспівав заповіт, після чого Люба Гіна, абсольвентка школи, відчитала реферат. Діти із першої кляси відспівали „Поклін Тобі Тарасе". З черги уривки Шевченкових поезій продеклямували: Віталій Пащенко, Зіна Буцька, Уляна Кузьо, Дарія Кузьо, Люся Литвин і Анна Стадник. Шкільний хор відспівав „Дивлюсь аж світає" Шевченка - Колесси. Андрій Полудневич віддеклямував „Тарасову Могилу". І знову Шкільний хор відспівав „Було колись в Україні" та „Тече вода в синє море". Роман Лисак продеклямував „Розриту могилу", а хор закінчив першу частину двома піснями: „Сонце гріє" і „За байраком байрак". Другу частину програми виповнила інсценізація „Гайдамаків" (частини) в постановці відомого артиста і режисера українських театрів Т. Федоровича. Освітлення: П. Корнієнка, декорації А. Стадника. Музичний супровід: Орися Цибрівська. В інсценізації взяли участь О. Лучинська, Р. Гладка, Л. Слюсаренко і Л. Карпі — рецитатори: (учні школи) А. Стадник, П Корнієнко, Д. Лозинський (старші актори), Я. Гладкий (абсольвент школи), Ю. Лисяк (учень) — Конфедерати Ярема — І. Заковоротний (учень), Оксана — Р. Лаврович (абсольвентка школи), жид — Е. Лукомський (старший актор). Свято закінчено співом „Ще не вмерла Україна".

СТУДЕНТСЬКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ У ВАРШАВІ ПЕРЕЙШЛИ У ВУЛИЧНІ ЗАВОРУШЕННЯ З БАРИКАДАМИ

Варшава. — Студентські демонстрації у Варшаві, які відбулися там наприкінці минулого тижня у зв'язку з арештуванням та видаленням з університету двох студентів за їх участь у демонстрації проти заборони виставляти в театрі „Дзяди" Міцкевіча, перейшли в антирежимові заворушення. В понеділок 11 березня тисячі демонстрантів — не тільки студенти, але й старші громадяни, чоловіки й жінки, демонстрували на головних вулицях середмістя Варшави, на Маршалковській і Краківському Передмісті, з ворожими режимові транспарентами. Приходило раз-у-раз до сутичок з поліцією, яка розганяла демонстрантів слізними бомбами та струмами води з пожежних бочок. Демонстранти обкидували поліцію камінням та кричали до поліції „Ґестапо!" Демонстранти вдерлися до будинку міністерства культури й здемолювали його уладження. Недалеко пам'ятника Адама Міцкевіча на Новому Світі збудовано імпровізовані барикади, з-поза яких демонстранти ставили спротив поліції. Однак поліція не стріляла іназагал поводилася „лагідно", вживаючи тільки гумових палок, газових бомб і струмів холодної води. Щойно тоді, коли демонстранти намагалися вдертися до будинку поліції — поліція рішуче відсувала масу. Демонстранти палили газети, які назвали були демонструючих студентів „хуліґанами". Назагал — напереломі минулого й цього тижня у Варшаві виявились яскраво масові антирежимові настрої польського народу.

У Південному В'єтнамі переводять чистку адміністраційного апарату

Сайґон. — Південно-в'єтнамський президент Нґуєн Ван Тіє звільнив сімох провінційних голів, які водночас є тамошніми військовими командантами. Між звільненими є також командант провінції Туатієн і посадник міста Гуе, якому закидали, що він втік і скривався під час наступу комуністів 31 січня ц. р. Провінційним шефам-командантам віддавна закидали, що вони або самі активно сприяли корупції, або толерували її в підчиненому їм адміністраційному апараті. Корупція у Південному В'єтнамі була стверджувана й різко таврована американськими пресовими кореспондентами та найвидатнішими діячами в Америці.

Оксана Рак, перевибрана на голову ОР СУА в Ню Йорку

Ню Йорк (М.Д.) — В неділю, 10 березня 1968, тут у приміщенні Народного Дому відбулись Загальні Збори Окружної Ради Союзу Українок Америки, в яких взяло участь 14 відділів, репрезентованих 40 делеґатками. Присутніх на зборах, разом з делеґатками і 30 членами управи і гостями було 90 осіб. Після реферату мґр. Р. Рожанківської, звітів представниць відділів, членів управи і референток, обрано нову управу на 1968 рік в такому складі: голова — Оксана Рак, заступниця — Ольга Соневицька, рек. секр. — Оксана Щур, секр. корсп. — Леся Гой, касирка — Галя Гошовська. Референтки: культ. - освітні — Наталя Хоманчук і Леся Різник, виховні — Лідія Котлярчук і Леся Кіршак, імпрезові — Віра Сушків і Софія Серафин, орг. — Розалія Полч й Ірина Мокрівська, зв'язки — Марія Душник і Ольга Зозуля, преса укр. Ольга Соневицька і Марія Демидчук, прес. англ. — Марта Бачинська і Софія Котик, госп. — Катруся Папуга і Анна Свенсон, сусп. опіка — Мей Демей й Івана Бенцаль, мист. — Леся Різник. Контрольна Комісія: Олена Процюк, Марія Ржепецька, Марія Стефанишин, Анна Опарик, Надія Кух. Зборами проводила мґр. Ірина Падох, секретарювали Надя Попель і Леся Кіршак. У зборах взяла участь голова СУА інж. Стефанія Пушкар.

ПРОФ. Л. ДОБРЯНСЬКИЙ ВИСТУПИТЬ В АМЕРИКАНСЬКОМУ ЖІНОЧОМУ КЛЮБОВІ В НЮ ЙОРКУ

НЮ ЙОРК, Н.Й. — Проф. Лев Е. Добрянський, президент УККА, виступить з доповіддю перед Республіканським Жіночим Бизнесовим Клюбом в Ню Йорку, — інформує п-ні Марія Душник, містоголова та директорка програми цього Клюбу. Доповідь відбудеться у вівторок, 19-го березня 1968 року у власному приміщенні Клюбу, 3 Вест 51 вулиця, Ню Йорк. Д-р Добрянський говоритиме на тему: „Потреба перегляду американської політики відносно СССР.". Доповідь відбудеться після прийняття, яке почнеться в 6-ій годині вечора.

УРЯД ЗДА БЕЗКОМПРОМІСОВО ПІДТРИМУЄ СПРАВУ САМОВИЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ВСІХ НАЦІЙ — ЗАПЕВНЯЄ МІСІЯ ЗДА ДО ОН

Ню Йорк. — „Уряд З'єднаних Держав дає безкомпромісову підтримку для справи самовизначення" — запевняє Місія ЗДА до Об'єднаних Націй, відповідаючи на резолюцію Ради Директорів Українського Конґресового Комітету Америки з протестом проти продовжуваної та посилюваної окупаційним комуністичним режимом в Україні політики народовбивства, що тепер зокрема проявляється в русифікації та переслідуванні українських інтелектуалів. Відповідна резолюція в цій справі була схвалена Радою Директорів УККА 2-го березня ц.р. та переслана Місії ЗДА до ОН з проханням видвигнути в Об'єднаних Націях справу самовизначення поневолених Москвою народів. У відповідь на переслану телеграфічну резолюцію і рекомендацію, заступник директора публічних справ Місії ЗДА до ОН, Джан Стюарт, в листі з 8-го березня ц.р. до Ради Директорів УККА пише:

„Амбасадор Ґолдберґ прохав мене подякувати Вам за Вашу телеграму з 4-го березня 1968, повідомляючи його про Вашу резолюцію в справі заходів З'єднаних Держав, щоб довести до уваги Об'єднаних Націй питання самовизначення в Совєтському Союзі. Уряд З'єднаних Держав дає безкомпромісову підтримку для справи самовизначення. У багатьох випадках делеґати З'єднаних Держав користали з відповідної нагоди, щоб пригадати Совєтському Союзові та світовій спільноті, що народи в межах СССР мають таке саме право на самовизначення, як його мають народи посілостей так званих „колоніяльних" країн, і ми закликали Совєтський Союз дозволити на повне використання того права. Ми продовжуватимемо вислів тієї опінії при кожній нагоді. Прохаю Вас прийняти запевнення, що заперечення волі від Балтику до Чорного моря залишається справою великої турботи. Політикою нашого уряду залишається підтримка справедливих аспірацій всіх народів на вільне вирішування політичних влаштувань, в яких вони живуть".

Пані Софія Гаєвська пожертвувала $1,000.00 на українські студії в Гарварді

Ню Йорк. — Головна Екзекутива Фонду Катедри Українознавства з вдячністю інформує, що почесний Клюб Меценатів - фундаторів українських студій в Гарвардському університеті збільшився на ще одного члена: інж. Софію Гаєвську, яка переслала на ту ціль пожертву в сумі 1,000.00 дол. Це одна з найбільших і найбільш зворушливих пожертв, бо прийшла від людини, яка не належить до заможних та яка на пенсії. Пересилаючи свій княжий дар на українські студії в Гарварді, пані інж. Гаєвська в супровідному листі до Екзекутиви ФКУ м.і. пише: „Я не належу до заможних. Уже кілька років на пенсії. Але вважаю своїм моральним обов'язком прикласти й свою цеглину до встановлення Інституту Українських Студій в Гарвардському Університеті. Коли в розтерзаній, поневоленій Україні наша молодь жертвує своїм життям, своєю свободою, й виступає в обороні людських і національних прав, то як ми можемо спокійно сприймати крик переслідуваних і гордий погляд із-за ґрат тих, що не здаються і не каються?! Дай Боже, щоб наш тут добробут не присипав попелом нашого українського сумління. Дай Боже, щоб наші масові і негайні пожертви спричинилися до розвитку вільної української науки й культури на чужині, щоб допомогти нашому народові на Батьківщині стати на ноги, звертаючи своє обличчя до сонця правди і справедливости..."

В Джерзі Сити засновано громадський комітет для акції збірки на ФКУ

Вручення чека на $1,000 від УНДому голові ФКУ. Стоять (зліва): Володимир Ярмола — фін. секретар УНДому, Антін Шаран — голова УНДому, Станислав Station Station — член дирекції УНД, Володимир Кричковський — управитель УНД, інж. Іван Кравчук — місцевий представник централі ФКУ, Григорій Салюк — жертводавець - меценат ФКУ, який склав на ФКУ $500, і мґр Степан Хемич — голова ФКУ.

Джерзі Сиі. — Як уже коротко інформовано, тут після шевченківського свята в місцевому УНДомі в неділю 10-го березня відбулося віче громадянства в справі Катедри Українознавства на Гарвардському Університеті, на якому промовляв до приявних голова Фонду Катедри Українознавства мґр Степан Хемич. Проводили цим вічем голова місцевого Відділу УККА д-р Євген Котик і директор Кредитівки „Самопоміч" Маріян Коць. На вічу був обраний ширший громадський комітет для ведення збіркової акції на ФКУ, у склад якого ввійшли представники всіх місцевих організацій. До управи комітету були вибрані: інж. Іван Кравчук, д-р Євген Котик, Володимир Білик, Маріян Коць, Франц Колодій, Меланія Мілянович, Неоніля Сохан, Степан Островський, Григорій Салюк, Дмитро Лидик, Іван Петришин і Антін Шаран. Крім рішення про потребу організованої акції збірки на ФКУ і вибору громадського комітету, знаменною точкою програми віча було святочне вручення чека на $1.000.00, як пожертви на ФКУ від Українського Народного Дому в Джерзі Сиі.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Ict. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Вибори в Америці – наша справа

5-го листопада ц. р. відбудуться в Америці президентські вибори. Проголошення офіційних кандидатур обох керівних американських партій — Демократичної і Республіканської — відбудеться в серпні ц. р. на їх конвенціях у Шикаґо й Маямі. Але вже тепер відбуваються правибори: 12 березня у Ню Гемпширі, 2 квітня у Вісканзині і після того в інших стейтах. Таким чином ми вже тепер знаходимося в активному передвиборчому періоді.

„Ми" — тобто американські громадяни українського роду, вся американсько - українська громада. Вибори в Америці — це така сама наша справа, як справа американців походження ірляндського, італійського, німецького, польського, французького чи китайського. Якщо ми, американські українці, хочемо мати вплив на внутрішню й закордонну політику ЗДА, якщо нас безпосередньо стосуються такі внутрішні справи, як державна суспільна опіка, медична охорона, муринські заворушення чи зріст злочинства, і якщо ми, наприклад, невдоволені з „співіснування" Америки з СССР, то мусимо включатися в загальне американське суспільно - політичне життя. Мусимо цікавитися всіма проблемами внутрішньої і закордонної політики Америки, не стояти „збоку", додержуючись засади „моя хата скраю" і не зводити себе до ролі нарікайлів, що Америка — мовляв — не підтримує українського визвольного руху, а старатися здобути собі вплив на американську громадську думку, на конґресменів і сенаторів, на Уряд.

Американський устрій — це не тільки Президент, покликуваний ним Уряд, двопалатний Конґрес і незалежне судівництво. Це ще складна виборча процедура, складні відносини в кожній партії. За своїм світоглядом, за своїми симпатіями, — треба „самовизначатись" за одною чи другою американською партіями, або й бути незалежним — але обов'язково „бути приявним".

Треба активно цікавитися передвиборчою кампанією і масово приймати участь у самих виборах. У підході до всіх проблем і до осіб кандидатів брати на увагу також користь для української визвольної справи і для української громади в Америці. Передвиборчий час — це знаменита нагода активізувати себе в загальному суспільно - політичному житті. Це також добра нагода зацікавити кандидатів українськими справами. Використаймо всебічно цю нагоду.

Заслуговують на вдячність

Такі заголовки, як „Поневолена Україна", не є нічим новим для української вільної преси, яка по змозі сил старається інформувати своїх читачів про стан поневоленого українського народу, про опір Москві, про судові процеси над інтелектуалістами... Але такий заголовок в американській пресі, цим разом у „Сандей Стар Леджер", що виходить в Нюарку і поширюється у великому Ню Йорку — це вже таки подія. У згаданій газеті, в числі з 10 березня, саме в роковини Тараса Шевченка, надруковано велику статтю журналіста Сида Голдберґа. До речі, він же був автором циклу з семи статтей на українську тематику в газеті „Реджістер" з кінця лютого.

В нюаркській газеті С. Голдберґ, під великим заголовком „Поневолена Україна", розповідає читачам про мартирологію українського народу, що розпочалася понад 200 років тому під царською Росією, а тепер продовжується майже 50 років під московсько - комуністичною окупацією. Згадуючи про судові процеси в Москві, автор зазначає, що „їх ще більше в Україні — найбільшій неросійській країні в складі СССР", повідомляє про суд над В. Чорноволом та про документи, які передав він на Захід. Американський журналіст виступає в обороні прав українського народу на рідну мову, культуру і згадує, що засуджені українські письменники покликаються на 17-ий параграф так зв. конституції СССР, за яким кожна республіка може вийти із складу СССР, але їм, зокрема Іванові Кандибі, слідчий заявив, що це тільки писанина „на експорт", для закордону, а не для реального використання...

Так поневолений український та інші народи в СССР здобувають щораз більше часто невідомих нам прихильників з-поміж відомих журналістів, як Сид Голдберґ у ЗДА чи Пітер Вортінґтон у Канаді. Між людьми прийнято висловлювати за кожний вияв прихильности подяку. Тому вважаємо, що для згаданих і не згаданих тут прихильників нашої боротьби повинні б іти наші листи - подяки, як офіційно з рамени УККА та інших інституцій, так і від приватних осіб, для яких дорога справа визволення України.

ЗАЯВА НІКСОНА ПРО МИР

Заява Ричарда Ніксона про те, що Америці потрібне нове лідерство, яке закінчило б війну у В'єтнамі, не є ніякою ревеляцією. Але й не можна легковажно оцінювати цю заяву, як передвиборчу демагогію.

Політичні аналітики в широкому світі вже висловлювали сумнів, що Линдон Джансон може закінчити В'єтнамську війну: він, мовляв, занадто заанґажований різними своїми заявами і тепер не всилі, хоч би й хотів, ані перевести радикальних змін у воєнній тактиці — наприклад, замінування доступу до комуністичного порту Гайфонгу чи вмаршування до Північного В'єтнаму, — ані піти на ліберальну концепцію створення „коаліційного" уряду в Південному В'єтнамі, з участю комуністів із т. зв. Фронту Національного Визволення. Тому новий президент Америки мав би вільнішу руку, і йому легше було б добитися замирення так чи сяк.

Вже давно відомо, що В'єтнамська війна гратиме у виборчій кампанії найпершу ролю — поруч із такими внутрішніми проблемами, як зріст злочинности, расові заворушення й упадок вартости доляра. Тому із заяви Ніксона недвозначно виходить, що він не виключає, що Джансон старатиметься таки закінчити В'єтнамську війну перед листопадом: коли б це йому вдалося, то виборча перемога Джансона була б запевнена. Тоді замовкла б уся ліберальна опозиція проти Джансона, і тоді республіканці втратили б той головний свій атут, яким є традиційне американське виборче гасло: „пора на зміну!" Але так, як стоять справи сьогодні, Республіканська партія має таки шанси здобути Білий Дім. Доказом того, що найбільші противники Ричарда Ніксона не легковажать його, служить факт, що та його заява, в якій він обіцяв привернути мир у випадку „нового лідерства" — знайшла найширший відгук в усій прихильній і неприхильній йому пресі.

Після того, як мишиґенський губернатор Джордж Ромні відкликав свою кандидатуру, Ніксон не має суперництва у правиборах. До речі, Ромні зрікся почасти тому, що побачив загрозу своєї нищівної поразки в правиборах у Ню Гемпширі 8 березня ц. р., а почасти тому, що його обурило творення окремого виборчого апарату нюйоркського губернатора Нелсона Рокефеллера, який обіцяв йому свою всебічну допомогу. Ніксон твердить, що на передвиборчій конвенції Республіканської партії у серпні ц. р. в Маямі на Флориді не можна буде вибрати кандидата, який не доказав би своєї популярности в правиборах, і не можна буде перейти до денного порядку над кандидатом, за якого республіканці масово голосували у правиборах. Нелсон Рокефеллер, мабуть, розраховує на те, що на республіканській конвенції виграють „помірковані", і вони вказуватимуть на конечність обрати такого кандидата, за якого в листопаді ц. р. голосуватимуть також частина демократів і незалежні, бо — мовляв — без їх голосів взагалі республіканська перемога неможлива. Перевага Рокефеллера над Ніксоном у тому, що його підтримує вся велика преса, неприхильна до політики Джансона у В'єтнамі, і його атутом є громадська думка про нього, як того, хто „виграє", тоді як Ніксона вважають за того, що „програє". Але Нелсон Рокефеллер має недобру славу в республіканській верхівці: адже він поставився неприхильно в 1960 році до кандидатури Ніксона і пальцем не рушив у своєму великому Нюйоркськ о м у стейті, щоб йому допомогти, а в 1964 році виразно проголосив свою опозицію проти кандидатури Беррі Голдвотера, і цим розколов партію. А Ніксон енерґійно аґітував за всіх республіканських кандидатів і у великій мірі спричинився до того, що Голдвотер здобув таки 25 мільйонів голосів і що в 1966 році значно збільшилось число республікан с ь ких губернаторів, сенаторів і конґресменів.

Єдині тепер формальні кандидати — республіканець Ніксон і демократ сенатор Юджин МекКарті — кандидують на опозиційній супроти Линдона Джансона плятформі — іншого способу ведення війни чи негайного її закінчення. Д. Д. Айзенгаверові багато допомогла перемогти у виборах 1952 року його заява, що він закінчить війну в Кореї, однак найбільшим його атутом була його слава героя. Хоч у Кореї осягнено не повний мир, а лише перемир'я, війну таки там закінчено. Невідомо, чи Ніксонові допоможе подібна його заява щодо В'єтнаму. Але нема сумніву, що всі американці хочуть миру. Хоче його й Джансон, тільки опинився він в ситуації, в якій надзвичайно трудно той мир осягнути.

Від 8-го цього місяця, від часу правиборів у Гемпширі, так би мовити, офіційно почався передвиборчий період. До листопада ще багато часу і всяке може статися.

І. К.

НА КОРАБЛІ „ОРКАДС" ПОКАЗУВАЛИ УКРАЇНСЬКІ ФІЛЬМИ

В дорозі з Брізбену до Гваму 9 лютого 1968 р. на покладі корабля „Оркадс" показувано для пасажирів впродовж дня шість кінофільмів, переважно документальних, в тому „Тріюмф українського танку" продукції Василя Авраменка. Як зазначено в листівці-щоденнику з того корабля, п. Василь Авраменко „ласкаво запропонував висвітлити цей свій фільм у Болрум". На тому ж кораблі 27 лютого В. Авраменко розповідав і давав інструкції про український народний танок. Корабель у той час плив з Гонолюлю до Лос Анджелесу. Перед відплиттям до ЗДА, п. В. Авраменко показував на „Українському кінофестивалі" в Мельборні, в Австралії кінофільми власної продукції про українські народні танці.

Свящ. Сергій Кіндзерявий-Пастухів

ДО СПРАВИ УКРАЇНСЬКОГО ПАТРІЯРХАТУ

Коли вже „Свобода" почала дискусію про Український Патріярхат, передрукувавши статтю шановного собрата о. протопресвітера Ф. Кульчинського, то думаю, що доцільно було б обговорити справу докладно і поважно. Поперше слід зазначити, що справа Патріярхату української Церкви дуже многогранна, хоч і можна звести всі сторінки до двох груп: внутрішньої та зовнішньої. Покищо всі, хто досі займався справою, говорили про зовнішню групу проблем. Хоч і тут є деякі затруднення, назагал у цій площині особливих проблем, либонь, не було б. Хібащо ця одна: місце осідку. Все одно чи був би це „Патріярх київський" чи „Митрополит київський і Патріярх всієї України", поза Україною, в Америці чи Італії чи де-будь у світі він з'явитися не може. Такий український Патріярх був би абсурдом.

У римській Церкві Патріярх це лише додатковий титул єпископа (є, наприклад, патріярх Венеції тощо) і можливість, щоб один із кардиналів римських носив титул українського Патріярха, цілком реальна. Очевидно, ніхто з поважних людей таким „патріярхатом" не цікавиться.

У православній свідомості, ще майже від апостольських часів, патріярх — це архиєпископ головного центру провінції чи народу. Так від початку й були патріярхи: єрусалимський, александрійський, антіохійський, римський, константинопольський, а відтак сербський, московський, болгарський, румунський і т. д. (в тому числі й український). Звідси ясно, що Патріярх — не титул ззовні поставленого єпископа, а органічне становище духовного провідника. І місце осідку має дуже велике значення, будучи майже своєрідним джерелом повновластей. Зупинятись докладніше над цим тут не буду, наведу лише кілька практичних ілюстрацій.

Уявім, що Патріярх покинув місце свого осідку. Якщо це сталося без прямого насильства над ним, він автоматично тратить свої повновласті. Якщо ж був насильно вивезений, то місце його заслання є лише тимчасовим пунктом перебування Патріярха. Коли б — скажім — московський патріярх став „невозвращенцем", то, тому, що покинув доручений йому пост, уважався б тільки бувшим патріярхом. Коли б, наприклад, ми поставили в 40-их рр. у Києві Патріярха, то, виїхавши з нами на еміґрацію, він і так не уважався б у світі канонічним, тобто законним Патріярхом. Із цього ясно, що про Патріярха в Українській Церкві ми в діяспорі можемо говорити тільки в площині ідеологічній, підготовляючи цей великий момент до слушного часу. Як про реальність у якій - будь формі, на чужині поважно говорити не приходиться.

Але коли вже говоримо про це в площині ідеологічній, то варто було б торкнутися внутрішньої групи проблем. Це, либонь, і так основні справи нашої теми. Бож ясно, що Патріярхат не є і не може бути самоціллю. Не із-за слабости титуломанії чи бажання попишатися перед кимось ми уважаємо конечним мати Патріярхат в Києві. Ми думаємо, що Патріярхат Української Вітки Церкви Христової допоможе нам, українському народові, покривдженому та зацькованому, рости духовно у Христі. Чому і як саме — вияснювати тут не треба, бо про це є вже досить ясна загальна думка. Важливо тільки усвідомити, що Патріярхат не ціль, а засіб, коли говоримо про речі найважливіші і вічні. Це значить, що коли б ідея Патріярхату заважала духовому зростові, ставши, наприклад, знаряддям політичних чи політиканських махінац і й, коли б через невірне трактування збуденіла і стала об'єктом спотикання, то від такої ідеї треба негайно відмовитися. Бо „краще тобі без ока ввійти у Царство Небесне, аніж зрячим попасти у преісподню". Це також устійнює цілий комплекс ідей Патріярхату як своєрідне дзеркало духовного рівня народу, з одного боку, та фактор дуже зобов'язуючий — з другого.

Так, наприклад, Київська Митрополія могилянськ и х часів була цілком готова духовно до стану Патріярхату. Але чи ми сьогодні до цього готові? Чи ми, в дуже догідних умовинах, хоч трохи працюємо над зростом до рівня Патріярхату? Бож рівень той дуже зобов'язує. Годі бо поважно думати, що нам аби титул, а все інше, в релігійній площині головне і найважливіше, само собою якось додасться. Адже — ніде правди діти — наш сучасний стан із поглиблюванням хронічних поділів, з політиканством на місці релігійности, із приспанням якого - будь бажання поправити, піднести, збудувати, виказує нашу помилку. На Патріярхат ми мусимо дивитися як на нагороду за наші намагання та вперті труди до зросту, а не навпаки. Мовляв: ось нам би тільки Патріярхат, а тоді покажемо, які то ми праведні та хороші люди...

Як бездержавна нація, ми особливо мусимо ставити справу так, щоб у момент встановлення Патріярхату в нашій Церкві люди не робили великих очей, здивованих мін, не починали дискусій та суперечок, а щоб загально ще й до проголошення уважалося, що нам така почесть і право належаться. І то належаться не тільки з тієї причини, що тисячу років тому наш центр — Київ був матір'ю городів руських, що ми маємо підстави уважати нашу Церкву апостольською, але й головно тому, що ми доросли до рівня Патріярхату, що ми своїми духовними осягами можемо рівнятися з іншими, сестрами - Церквами в Громаді

(Закінчення на стор. 5-ій)

АРХІВИ ЗАПОРІЗЬКОЇ СІЧІ

„Казахстанская Правда", часопис, що виходить російською мовою у столиці Казахстану Алма-Аті, в Середній Азії, в числі з 16 січня ц. р. вмістила кореспонденцію ТАСС'у такого змісту:

„Інститут історії Академії Наук Української РСР і Центральний державний історичний архів України приступили до підготови багатотомного академічного видання архіву Запорізької Січі. Він буде виданий видавництвом „Наукова Думка". Як заявила кореспондент о в і ТАСС редактор видання, кандидат історичних наук Олена Апанович, будуть опубліковані майже повністю документи останньої так званої Нової Січі, яка існувала від 1734 до 1775 року. Вони дають повний образ суспільного, економічного і військового життя козацької республіки, і розказують, зокрема, про події великого народного повстання на Україні в 1768 році. „Похідні журнали", „реляції" і донесення, які часто висилались з поля бою, віддзеркалюють бойову діяльність запорізького війська та його участь у російсько - німецьких війнах. Вони дають уявлення про героїчні морські походи козацтва із Дніпра на Дунай".

Аж через місяць після того появилось подібне повідомлення в „Правді України".

Радіо-Київ з 25 січня ц. р. у своїй передачі для українців „поза межами батьківщини" передало виступ згаданої вгорі О. Апанович. Наводимо цей її виступ з незначними скороченнями:

„Останнім часом у нашій республіці дуже поширився інтерес до історії запорізького козацтва. Цьому значно сприяла постанова уряду про увічнення пам'яті запорізького козацтва. Адже Запорізька Січ відіграла видатну, проґресивну ролю в історії українського народу. Запорізьке козацтво багато віків тому оселилось на спустошених татарськими ордами землях, і поступово з нього зформувались збройні сили України. Саме запорізьке козацтво захищало Україну від наступу турецько - татарських аґресорів. Запорізьке козацтво боролося і проти іноземного панування шляхетської Польщі, а запорізька сірома виступала і проти февдального гніту.

Запорізьке козацтво створило свою державу, козацьку республіку, як її назвав Карл Маркс, створило високе мистецтво.

Відомо, що в першій половині XVII ст. запорізька піхота вважалась кращою від піхоти Західньої Европи, а її геніяльні полководці, як Петро Сагайдачний, були визнані Европою, як кращі полководці світу.

Передбачається створення на острові Хортиця і в місті Запоріжжі спеціяльних музеїв запорізького козацтва. Крім того передбачається увічнення пам'ятних місць, зв'язаних з видатними подіями в історії українського козацтва по всій республіці. Найближчим часом будуть встановлені пам'ятні знаки.

Крім того передбачається видання унікального архівного фонду Коша Запорізької Січі. Бурхливе життя запорозького козацтва не дуже сприяло зберіганню документів, і, на жаль, про раніші часи запорізького козацтва нам приходиться довідуватися з повідомлень іноземців, які відвідували Січ в той чи інший час. Якимсь чудом зберігся єдиний такий унікальний фонд архівних матеріялів останньої, т. зв. Нової чи Покровської Січі. Ця Січ знаходилась на місці, де тепер розташоване село Покровське, Нікопольського району, Дніпропетровської области.

На основі цього фонду, що складається з 365 справ, уже видано ряд розвідок, написано монографії, але все ще той цінний фонд був маловідомий широкому читачеві, який цікавиться історією запорізького козацтва.

Запорізьке військо настільки прославилось, що навіть російські вищі офіцери вважали за честь записатися почесними членами куренів Січі. Так, відомий російський полководець Кутузов був записаний в Ірклїївський курінь Запорізької Січі і ряд інших.

Крім того тут ми знаходимо багато матеріялів, які нам можуть розказати про господарське життя запорізького козацтва, про політичні, соціяльні відносини.

Особливо цікаві матеріяли, зв'язані з Коліївщиною, повстанням народних мас проти іноземного і февдального гніту. Запорізьке козацтво в тих повстаннях було ядром, давало своїх керівників. Наприклад, документ про те, що славний провідник Коліївщини, Залізняк, був вихідцем із запорізької сіроми.

Цей архів буде видаватися Інститутом Історії Академії Наук і Центральним державним історичним архівом. Видання плянується на кілька років. Ряд матеріялів зберігаються в архівах Москви і Ленінґраду і навіть за кордоном".

Виринає питання: чому до цього надзвичайно важливого архіву взялись щойно тоді, коли видано „постанову уряду". А що, якби такої постанови не було видано? Чи Академія Наук Української ССР сама відважилась би приступити до видання того архіву?

Тим часом на еміґрації працею одного — єдиного вченого, проф. Наталі Полонської - Василенко, яка колись досліджувала згаданий архів у Києві, і коштом приватного Видавництва „Дніпрова Хвиля" в Мюнхені, три роки тому вийшов перший том том твору „Запоріжжя XVIII ст. та його спадщина", а найближчим часом має появитись 2-ий том цього дуже поважного видання.

Отже, українська еміґрація випередила Українську ССР у такій важливій справі, як наукове розроблення матеріялів славного минулого українського народу.

абв

ЛИХО З РОЗУМУ

(ПОРТРЕТИ ДВАДЦЯТИ „ЗЛОЧИНЦІВ")

ЗБІРНИК МАТЕРІЯЛІВ

уклав

ВЯЧЕСЛАВ ЧОРНОВІЛ

(Уривки)

(7)

3. „Експонують молоді художники" (про виставку живопису і графіки молодих львівських художників), газ. А. Зубка, газ. „Ленінська молодь", 22/VII-1962 р.
4. „Наталка-Полтавка" на рабочей сцене", газ. „Львовская правда", 3/I. 1960 р.
5. „Талант, творчість, праця", газ. „Ленінська молодь", 10/XI-60 р.
6. „Так, це новотарство" (про творчість молодих українських поетів І. Драча, М. Вінграновського та ін.), газ. „Ленінська молодь", 9/V-1962 року.
7. „Головне — проблемність", газ. „Ленінська молодь", 8/VI-1962 р.
8. „Поезія великої людяності", журнал „Жовтень", No. 6 за 1962 р.
9. „Шукання свого голосу" (рецензія на виставку гравюр
10. „Поліфонічність обдарування", г. „Молодь України", 8/IX-62 р.
11. „Багатогранний талант", (до 85-річчя з дня народження Олени Кульчицької), газ. „Ленінська молодь", 19/IX. 1962 р.
12. „Обірвана пісня", газ. „Вільна Україна" (Львів), 7. X. 1962 р.
13. „Більше поетів хороших та різних", газ. „Молодь України" за 27 та за 28/XI. 1962 р.
14. „Старт у незвідане", газ. „Молодь України" за 28/IV 1963 р.
15. „Від задуму до втілення", газ. „Молодь України".
16. „З джерел народних традицій", газ. „Ленінська молодь", 14/VI. 1963 р.
17. „Гарячі барви життя" (виставка художників Молдавської РСР), газ. „Вільна Україна", 24/XI. 1963 р.
18. „Співець Гуцульщини" (до 70-річчя Г. С. Смольського), газ. „Львівська правда", 1/XI. 1963 р.
19. „Виставка присвячується хімії", газ. „Вільна Україна", 27. XI. 1963 р.
20. „У пошуках монументальності", газ „Червоний прапор", 1/II-64 р.
21. „Пошуки монументальності" (творчість скульптора Ф. Бриж), журнал „Жовтень", No. 2 за 1964 р.
22. „Графічна шевченкіана Софії Караффи-Корбут", газ. „Вільна Україна", 3/III-1964 р.
24. „Мистецтво українського екслібриса", ж. „Жовтень", No. 8 за 1964 р.
25. „Мовою графіки", журнал „Жовтень", No. 11 за 1964 року.
26. „Закоханий у природу", газета „Львівська правда", 1964 р.
27. „Сучасна л ь вівська скульптура", газета „Вільна Україна" 23/XII-1964 р.
28. „Від подібності до образу", (про творчість скульптура Е. Миська), журнал „Зміна", No 1 за 1965 р.
29. „Легенди в кераміці" (про творчість художниці Г. Севрук), журнал „Зміна", No. 2. за 1965 р.
30. Замітки про творчість Євгена Лисика — журнал „Зміна" No. 3 за 1965 р.
31. „Краса художніх відкриттів", газета „Літературна Україна", 20/VIII-1965 р.
32. „В невтомних пошуках" (про творчість С. Караффи-Корбут). га. „Українське життя" (Торонто, Канада), 17. 03, 1965 р.

Залишилася незакінченою велика робота — історія мистецтва Західної України 20-30-их років.

Михайло Горинь

Михайло Миколайович Горинь народився 20 червня 1930 року в селі Кніселі Жидачівського району на Львівщині в селянській родині. Після закінчення середньої школи, 1949 року поступив на Філологічний факультет Львівського університету. З 1954 року — на вчительській роботі. Викладає українську мову й літературу, логіку та психологію, працює зав. районним методкабінетом та інспектором шкіл в Стрілківському районі колишньої Дрогобицької области. З 1957 р. по 1961 р. — директор середніх шкіл в Дрогобицькому, потім Бориславському районах. Багато займавсь громадською роботою, читав лекції з методики і історії української літератури на курсах передпідготовки вчителів Дрогобицької об., опрацьовував окремі теми з методики викладання української літератури, дві з них надрукував у наукових збірниках. Виступав з доповідями на науковій конференції УНДІПу, присвяченій 100-річному ювілею І. Я. Франка, та на республіканських педагогічних читаннях. З березня 1961 року до арешту працював психологом праці у першій в Радянському Союзі експериментальній науково-практичній лабораторії психології та фізіології праці при Львівському заводі автовантажників. Проводив науково-дослідну роботу по загальній психології та психології праці.

Серед опрацьованих ним тем теоретичного й практичного характеру — „Психологічні вимоги до організації робочого місця верстатника", „Анкета дослідження умов і психологічної атмосфери праці в рамно-пресовому цеху", „Психологічна характеристика універсального токарно - гвинторізно г о верстату", „Психологічно - методичні вказівки до організації навчального процесу в учнівському цеху", „Психологічна характеристика браку в ковальському цеху" та ін. Виступав з доповіддю „Про специфіку контролю і відмінність його від уваги у верстатників машинобудівної промисловості" на республіканській психологічній конференції в Києві. У 1962 році нагороджений грамотою Львівського обласного відділу народної освіти за виголошену на XI обласних педагогічних читаннях доповідь „Розвиток уяви учнів на уроках літератури".

Часто виступав з лекціями з культури виробництва і психології праці на заводі автовантажників та на підприємствах Львівського раднаргоспу.

Перед арештом працював над темою своєї дослідної роботи „Роль і взаємовідношення контролю та уваги у відображальній діяльності людини (на матеріалах експериментальних досліджень в машинобудівній промисловості)", яку збирався захищати як кандидатську дисертацію.

Одружений, має дочку 1964 року народження.

Заарештований 26 серпня 1965 року. Засуджений 18 квітня 1966 року в закритому засіданні Львівського обласного суду на 6 років таборів суворого режиму за звинуваченням в антирадянській пропаганді й агітації. Перебуває в таборах для політичних в Мордовській АРСР (в таборі №1 та №11). У грудні 1966 року посаджений на 6 місяців у табірну тюрму за необґрунтованим звинуваченням у „виготовленні та поширенні в таборі антирадянських рукописів та рефератів". На 1967 р. М. Гориню заборонене передбачене законом побачення з дружиною.

З незалежних від нас причин на цьому перериваємо передрук дальших матеріялів з книжки Вячеслава Чорновола „Лихо з розуму".

Редакція.

ВІДБУВСЬ 3-й ПЛЕНУМ ТОВАРИСТВА ОХОРОНИ ПАМ'ЯТОК

„Пленум одноголосно обрав головою правління Українського товариства охорони пам'ятників історії та культури заступника голови ради міністрів УССР П. Тронька".

„Радянська Україна" з 6 березня повідомила також, що тепер Товариство нараховує близько 2 мільйонів осіб членів та понад 12.000 колективних членів — установ, закладів, колгоспів та ін. Товариство дбає про відшукування „революційних реліквій" та створювання музеїв „революційної слави" в комуністичному понятті, але рівнобіжно з цим подекуди постають і нові краєзнавчі музеї, хоча й вони не позбавлені фотознімків Леніна та його „соратників". На пленумі наполягали на тому, щоб музеї, навіть створені за народні гроші, пожвавлювали свою „працю в комуністичному вихованні трудящих"...

Ол. Інгулець

ОСТАННІЙ ЛИСТ...

(ПАМ'ЯТІ О. П. ВАРАВВИ-КОБЦЯ)

Мені тринадцятий минало.
Я пас ягнята за селом.
Т. Шевченко

Він теж пас ягнята на похилих кручах Дніпрових, біля гори, на якій була могила з великим білим хрестом. Пасучи ягнята, спостерігав на могилі прочан, а іноді біля неї була поліційна сторожа, яка забороняла прочанам виходити на могилу. Запитував матір — чому? Мав відповідь — виростеш, будеш знати.

Минали роки, хлопчина підростав... Хотілось батькам вивести сина в люди, звільнити від тяжкої селянської праці та нужденного життя. Хай іде до школи, — може вивчиться на пана, бо гіркий селянський хліб. На старість будемо мати хоч будь-яку поміч. Відвела сина до школи, а у неділю в церкві поставила свічку перед образом Пречистої й слізно молилась, аби допомогла синові в науці.

Учнем був ретельним. Закінчивши школу, вже не запитував матері, що то за могила на високій горі. Він знав вогненні слова Того, що лежав у тій могилі, які зформували на все життя його світогляд.

Закінчивши школу, помандрував до романтичної Запорізької Січі, товариство якої, в давно минулі часи, захищало від ворогів волю України й віру православну. Відвідав Січ, але нічого романтичного не знайшов, а тільки переконався, що там „мудрий німець картопельку садить".

В Січеславі, крім щоденної праці, відвідував музей запорізької давнини, нав'язував знайомства з місцевими українцями: Яворницьким, Кривенюком, Каценком та іншими громадсько-політичними діячами. Там остаточно зформувались його національні й політичні переконання.

Повернувся до Канева, працює в шкільному відділі повітової земської управи, надсилає до сільських шкіл підручники, а також і книжки красного письменства, звичайно, російською мовою. А, чи не попробувати посилати школам українські книжки? Мав багато неприємностей від начальства, але уперто посилав.

Став постійним співробітником київського щоденного часопису „Рада". Надсилає до редакції дописи про місцеве громадське життя, оповідання й вірші. Згодом побачила світ його перша збірка під назвою „Ряст", критика сприйняла її прихильно, що надало юнакові ще більш завзяття.

Несподівано — війна. Прощай, Рідна Могило, прощайте рідні й ти, люба дівчино! В полку в північній Фінляндії, на фронті в Мазурських озерах і Карпатах, в полоні, на праці у „бауера", на каторжній праці при різних будовах, втеча із полону, арешт, нелюдські тортури, все це не зламало його моральних і національних засад, виплеканих „Кобзарем".

Збіг випадкових обставин привів його до табору полонених українців у м. Фрайштадті. В таборі з молодечим запалом працює в культурно-освітнім відділі, містить статті в журналі „Розвага", бере участь в таборовому театрі. В тому ж таборі написав глибокопатріотичний етюд „В Тарасову ніч", який з великим успіхом ставився на таборовій сцені, а згодом і в Києві в театрі М. Садовського. Там же він написав збірку віршів під назвою „Під чужим небом".

В Петрограді велика безкровна революція... Захвилювався табір. Додому, додому, але ще не пора. Перших відправлять інвалідів, а їх сімнадцять, тільки сімнадцять! Потяг перетинає Австрію, Німеччину, Балтику, а там і Швеція — благословенна невтральна країна.

У Терезієнштадті позбувся таборового бруду й входить до вагона міжнародного червоного хреста. Казкова чистота, райська розкіш, а, шведка, сестра-жалібниця, не сестра, а янгол земний!

Доглядає, як за малими дітьми; про все турбується, про все розпитує, а дізнавшись, що серед полонених є українці, видно згадавши давні старі часи, просить заспівати своїх пісень. Захоплюється співом й дарує їм свої фотокартки з милим написом і своєю Стокгольмською адресою.

Прощай, янголе земний, хай буде щасливе твоє життя!

Нарешті „родіна", але це Фінляндія, а не родина. Знову бруд, знову брутальне поводження й їх сімнадцять загнали до окремого вагону. Через вагон проходять підозрілі особи. Щось непевне...

На залізничому двірці в Петрограді урочиста зустріч, братів-полонених, частують обідом, дарують по десять карбованців — „От временного правительства" — це для преси... Кінчився обід, просять хвилину почекати й не хвилюватись. Поіменно викликають сімнадцять, яких оточують сімнадцять озброєних вояків.

Ну, „ізменніки атечества, ви арестовани..."

„Ізменнікі атєчества" — це не жарт: або розстріл, або мотузка на шию... Слідство тягнулось біля двох місяців. Випитували, що робили в тому українському таборі. Подія набрала широкого розголосу. Преса називала їх наймізернішими агентами кайзера, але мовчала про те, що товариш Ленін одержував від того ж кайзера десятки мільйонів золотих марок для поглиблення большевицької „революції..."

Визволила із біди Петроградська Українська Військова Рада.

Він у вічному Києві... Вільній Україні потрібні культурні сили. Оббиває пороги різних новоутворених департаментів, але скрізь відповідь одна: „У нас места заняты". Так із дня в день, а іноді із деякими змінами: „Позаяк ви опоздалі — местов нет!.."

Остання надія — це міністер, чи на ті часи секретар народної освіти, колега по праці в часописі „Рада". Напевно таз знайдеться праця, але від нього почув дивне запитання:

—Чого ви сюди приїхали? Канів теж потребує працівників!

Кінець — коло замкнулось. Отак було з культурними силами...

Одного погожого дня зустрів його стомленого, сумного на Хрещатику.

— Що трапилось з тобою, чого такий сумний, адже ж життя кругом вирує, скрізь потрібні робітники, а ти сумуєш? — кажу йому.

— Так, вирує, а я пообивав пороги в різних департаментах і скрізь мав одну відповідь — праці немає.

— А у „Дніпросоюзі" був?, — запитую його. — Це наша новоутворена кооперативна організація у всеукраїнському обширі, там в культурно-освітньому відділі для тебе праця напевно знайдеться.

Не гаючи часу, мандруємо до „Дніпросоюзу". Заходимо до кабінету завідуючого відділом п. Височанського, історика української кооперації, знайомлю їх.

—А, та то ви містили свої твори в часописі „Рада", а крім того маєте літературний доробок, як не помиляюсь, збірник віршів під назвою „Ряст"?.. — Дуже добре, дуже добре, що до нас завітали! Приходьте завтра до праці, будете у нас співредактором, а згодом і редактором нашого журналу „Громада". — Так, неждано-негадано він знайшов те, до чого мав покликання.

Журнал придбав доброго редактора, а через деякий час він став настільки популярним, що мав передплатників по всій Україні, головним чином серед кооперативних працівників. На сторінках журналу друкувались художні оповідання, вірші та гуморески.

Із окупацією України комуністами журнал припинив своє існування. Але приблизно через рік він знову почав видавати журнал під новою назвою „Нова громада". Як на ті часи, це була велика відвага.

Співробітниками журналу були найвидатніші київські літератори, літературознавці, письменники, поети та молоді початківці. (Дивись „Безсмертні" — збірку спогадів про М. Зерова, П. Филиповича і М. Драй-Хмару).

Журнал користувався великою популярністю, особливо серед студенства. Влада почала дивитись зизим оком, тому десь в середині двадцятих років, журнал „перевели" до Харкова, разом із його редактором. На новому місті осідку для журналу не було відповідного ґрунту, і через деякий час він припинив своє існування.

Наші шляхи розійшлись: його перевели до Харкова, а мене в кінці 20-их років „перевезли" на північ „пасти білих медведів", а згодом будувати Біломорсько-Балтійський канал.

Пройшло більш як десятиріччя й ми знову зустрілись в одному із таборів у Німеччині. Перебуваючи в Америці, часто обмінювались листами, у яких він завжди згадував, що працює над збіркою віршів для дітей „Сходить сонце", яка побачила світ в 1961 році, та над „Записками письменника", які залишились незакінченими.

В кінці серпня повернув мої матеріяли, а також надіслав книжку В. Куліша „Слово про будинок „Слова", в якому мешкали українські письменники, у Харкові. Фактично, то була пастка, до якої НКВД поселяло українських письменників з метою поліційного нагляду за ними: Більшість письменників, що мешкали в тому будинку, загинули в катівнях НКВД та на засланні в північних таборах.

Це був останній його лист, а через кілька днів я одержав повідомлення від родини, що він відійшов у вічність.

Наукова Конференція Мовознавчої Комісії НТШ

Наукова Конференція Мовознавчої Комісії Наукового Товариства ім. Шевченка відбулася 24 лютого в залі НТШ в Ню Йорку. Конференцію відкрив проф. д-р Лев, а проф. д-р П. Ковалів виголосив доповідь на тему „До проблеми речення і словосполучення". На вступі прелеґент зазначив, що між ученими довго вже точиться боротьба навколо питання, що має стояти в центрі уваги — речення чи словосполучення. Одні вчені утотожнюють поняття речення з поняттям словосполучення, другі — розрізняють ці два поняття, чітко розмежовуючи предикативні (об'єкт речення) і непредикативні (об'єкт словосполучення) зв'язки.

Нову теорію про словосполучення створив акад. Ю. Виноградов, який саме й визначив словосполучення як центральне поняття синтакси, розмежовуючи словосполучення і речення. Ця теорія поширена тіпер на Україні, де в університетські курси української мови впроваджено окремий розділ про словосполучення, хоч розділ цей дуже схематичний.

В теперішньому вченні про словосполучення висувається зв'язок словосполучення із значенням слова, висувається роля семантики (значення) в побудованні синтаксичних конструкцій, роля лексичного значення слів. А саме словосполучення визначається як зв'язок не менше як двох повнозначних слів і є матеріялом для побудови речення. Причім, кожне словосполучення складається з головного (незалежного) слова і залежноо.

З другого боку, словосполучення визначається як одно розчленоване поняття, і цим самим словосполучення відрізняється від фразеологізму, що означає одно нерозчленоване поняття. На цій підставі розрізняють два окремі поняття — словосполучення і фразеологізми, що є об'єктом фразеології і до словосполучень не належать.

Найголовнішою ознакою словосполучення є його національна прикмета, що підкреслює й В. Виноградов: кожна мова має свої національні особливості словосполучення (порівн.: українське „хворий на серце" та російське „больной сердцем").

Українська мова багата на словосполучення, але вони ще не систематизовані, і проф. П. Ковалів взяв на себе це важке завдання систематизувати їх в окремій науковій праці, що появиться у двох томах.

Доповідь проф. Ковалева викликала живу дискусію серед численно зібраної авдиторії.

П. К.

Дітройт – Захід, Мич.

ШКОЛА УКРАЇНОЗНАВСТВА

Американські школи присвячують небагато часу вихованню, а про українсько-національне виховання нашої молоді й мови не може бути. Тому Школи Українознавства мусять взяти цю працю на себе.

Серед тих обставин не знати, що є важніше, навчання, чи виховання, і коли ми возьмемо під увагу, що батьки не завжди можуть посвятити багато часу своїм дітям, то виховання треба поставити на першому місці. Роблять це наші школи під час навчання української мови, історії, літератури і культури. Щоб наша молодь полюбила і старалась помогти Україні, вона мусить пізнати її минувшину, її багату і прекрасну культуру.

Час Різдвяних Свят має в собі багато чару, наш народ заховав стародавні традиції, як жоден інший народ, і невикористання цього в релігійно-національнім вихованню було б непростимим гріхом наших шкіл. Наша школа, зараз по Різдві, влаштовує щороку Свято Ялинки, а цього року відбулось воно 14 січня. Свято відкрив А. Жолкевський, голова опікуна школи, а о. монс. М. Бохневич молитвою і коротким словом започаткував програму.

Програма мала, як звичайно, різного роду деклямації, співи. Дуже гарно випав сценічний образок: „Книжки під ялинкою", який законтили учні I і IV кляс. Це була жива заохота для батьків давати своїм дітям книжки як різдвяний дарунок. Шкільний хор під управою проф. К. Цепенди відспівав кілька коляд. Програму закінчила молода капеля бандуристів під керівництвом Василя Яворського. Капеля існує при церкві св. Івана Хрестителя. По програмі пані з господарського відділу, опікуна школи, подали смачні і обильні святорічні страви. Свято закінчив о. совітник Василь Яремак словом подяки для батьків, учнів і вчителів за вложену працю і провів кінцеву молитву.

І. Білоус

Українці з ЗДА жертвують на пам'ятник Тарасові Шевченкові в Арґентині

Буенос Айрес. — З рамени Комітету для збудування пам'ятника Тарасові Шевченкові в столиці Арґентини повідомляють, що вже почали надходити перші пожертви на будову пам'ятника Кобзареві — від українців, які жили раніше в Арґентині, або й ніколи там не були, а постійно перебувають в ЗДА і Канаді. Так, інж. Ярослав Білинський, який жив у Гудсоні, а тепер в Голивуді, не тільки пожертвував власних 100 дол., а ще й відкрив у місцевій „Кредитовій Спілці" спеціяльне конто „На фонд будови пам'ятника Т. Шевченкові в Буенос Айресі", на яке громадянство почало вносити свої пожертви-подарунки, без різниці висоти пожертви. Відомий маляр Віктор Цимбал, який декілька років проживав в Арґентині, а тепер живе у ЗДА, переслав 100 дол.

Українські бібліотекарі на конференції Американської Бібліотечної Асоціяції

В днях 8-13 січня відбулась в Бел Гарборі (Маямі Біч), Флорида, Конференція Керівних Органів Американської Бібліотечної Асоціяції, яка начислює понад 36,000 членів.

В рямцях Конфереції відбула свої засідання Екзекутива Слов'янської і Східньо-Европейської Секції в складі: д-р Й. Мацюшко (Клівленд) — голова; мґр Д. М. Штогрин (Урбана — містоголова і голова на 1968-69 рік; д-р Б. Винар (Дженесіо) — б. голова; Дж. Перрі (Вашингтон, Д. К.) — секретар і д-р Л. Винар (Бовлінґ Грін) — голова Комітету для опрацювання і видання довідника слов'янських колекцій в бібліотеках ЗДА і Канади.

Найважнішою справою під час нарад Екзекутиви було детальне обговорення праці над довідником слов'янських колекцій, який повинен включати не лише загальні числа монографічних і періодичних видань та часописів, видаваних кожною слов'янською мовою, але також число матеріялів іншими мовами, які відносяться до поодиноких слов'янських націй. Крім цього довідник, за пляном Комітету, буде включати списки рідкісних друків, важливих історичних рукописів і документів, приналежних до котроїсь із слов'янських націй, які переховуються в бібліотеках ЗДА і Канади. Цілий довідник повинен включати дані про кожну слов'янську націю зокрема, разом із предметними, географічним та поіменним (бібліотек) індексами. Праця згаданого Комітету, до якого входять чолові представники Слов'янських Відділів американських і канадійських бібліотек, розчислена на два роки.

Екзекутива Секції прийняла звіт своєї Номінаційної Комісії, що працювала в складі: п-і Е. Бюст (Колумбійський університет) — голова; мґр Л. Г. Міллер (Ілинойський університет) — член і д-р А. Турчин (Індіяна університет) — член. На містоголову Секції на 1968-69 і голову на 1969-70 Комісія представила дві кандидатури: мґр Є. Петрівський (Колорадо університет) і п. Й. А. Плацек (Мишиґенський університет).

З нагоди конференції українські бібліотекарі відбули свою зустріч, під час якої продискутували ряд професійних питань.

Мґр Дмитро Штогрин

Сиракюзи, Н. Й.

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ООЛ

25 лютого в приміщенню Українського Народнього Дощу, відбулися річні Загальні Збори Організації Оборони Лемківщини, Відділу в Сиракюзах. Збори відкрив п. В. Майкович о год. пів до третьої по полудні.

Нарадами проводила президія в складі: проф. Іван Гвозда — голова і мґр. Микола Дупляк — секретар.

Після відчитання протоколу попередніх Загальних Зборів, звітів уступаючої Управи, Контрольної Комісії і Товариського Суду присутні довідалися, що Сиракюзький Відділ ООЛ за звітовий час пробив багато корисної роботи: відбуто сім засідань Управи, п'ять ширших сходин, один фестин (пікнік), одну велику забаву, вечерниці-Андріївський вечір, переведено дві фінансові збірки на потребуючих в Краю (одну на церкву в Щавнім пов. Сянік, а другу на інвалідів, хворих і сиріт), переведено одну коляду-збірку, дві короткі радіопередачі для українського загалу, участь в сьомій зустрічі уроджеңців Лемківщини та участь в сьомім З'їзді ООЛ. До того ще додати, що члени Відділу ООЛ брали активну участь в місцевій громадській роботі, ось як: в Відділі УККА, в Комітеті-бенкеті для відзначення Верховного Архиєпис. Кардинала Йосифа Сліпого, у Громадському Ювілейному Комітеті для відсвяткування 50-річчя Української Національної Революції та Укр. Збройних Сил, 50-річчя Української Державности і 25-річчя Створення Української Повстанчої Армії. На день звіту фінанси Відділу виносили понад 1,995.00 дол.

Всю роботу у Відділі пробили всі члени Управи, що гармонійно підготовляли і виконували наложену на них роботу. Також не менша заслуга належиться всім членам Відділу, які знають, що без посвяти часу і роботи немає успіхів.

Після звітів і дискусії над звітами уділено уступаючій Управі абсолюторію, а відтак приступлено до вибору нової Управи: В. Майкович — голова, М. Гаргай — містоголова, Я. Чомко — секретар, А. Вовк — скарбник, мґр. М. Дупляк — рефер. сусп. опіки. Контрольна Комісія: О. Гаргай — голова, А. Адамчак і Г. Дупляк — членкині. Товариський Суд: проф. І. Гвозда — голова, П. Гаргай і М. Петришин члени.

В. М.

Міннеаполіс, Міннесота

ШКОЛА УКРАЇНОЗНАВСТВА ПРИ ЦЕРКВІ СВ. КОНСТАНТИНА

Ми принесли з собою на чужину свої рідні звичаї і традиції. Плекаймо їх і передаваймо нашим дітям і внукам. Дбаймо про християнське й національне виховання наших дітей, бо вони наша майбутність.

Влаштовуймо релігійні свята і національні імпрези. Суботня парохіяльна школа Українознавства в нашій громаді щороку влаштовує кілька подібних імпрез.

Батьківський Комітет нашої школи при Українській Католицькій Церкві св. Константина вже ц. р. влаштував дві імпрези: „Різдвяну ялинку", 21-го січня і „Чайний вечір", 17-го лютого.

Наш парох Всч. о д-р Степан Кнап звертався з проханням до всіх українських громадських організацій й стриматися в цей день від мистецьких імпрез, та взяти масову участь в шкільній. Він запрошував усіх наших людей, батьків і парохіян прийти та підтримати школу. Але так не сталося, і вечір не увінчався успіхом, бо наші люди робили інші імпрези.

На „Чайней вечір" прийшли старші парохіяни, що не мають в шкільному віці дітей, або бездітні, а були й такі, що ніколи не бачили країни своїх батьків, але почуваються, що вони українського роду і прийшли помогти школі.

І який жаль було дивитися, що не всіх батьків видко було в школі. Батьки не хочуть приходити на шкільні імпрези, подивитися, як їх дитина працює. На імпрезі „Дитяча ялинка" було більше батьків, бо вступ був вільний, а на „Чайний вечір" прийшли 20 родин.

Між нами багато таких, що їм байдуже, чи наші діти будуть продовжувати наш рід, нашу культуру, нашу релігію, традицію наших предків. Ми всі хочемо, щоб наші діти були розумніші, краще виховані, щоб мали добру поведінку, щоб знали другу мову, щоб читали українську книжку.

Але треба нам подбати про це, щоб наша школа мала хоч скромне, але постійне матеріяльне забезпечення.

Велику працю дав для організації тої забави директор оркестри, — Євген Карпяк. Він 18 літ без жадної винагороди працює для добра нашої школи. Подяка і його оркестрантам, Іванові Вдовичинові і братам Михайлові та Юркові Кравцям.

Батьківський Комітет вложив багато старань і праці, щоб забава відбулась як найкраще, защо належиться йому щира подяка від всіх громадян нашої парохії.

Теодор Федоришин

Створено Комітет Допомоги й Оборони Українських Політичних В'язнів в СССР

Ню Йорк (УІС „Смолоскип"). — Під впливом вісток з України про спротив українського народу русифікаційній та колоніяльній політиці большевиків про масові арешти українських культурних діячів, про сотні українських політичних в'язнів в концентраційних таборах СССР — зродилось в українській суспільності, розселеній по всіх країнах вільного світу спонтанне намагання організувати оборону та допомогу політичним в'язням, як і всім переслідуваним в Україні.

Це намагання виявилось в численних листах і запитах, з якими зверталось до всіх централь членство організацій, які входять в систему ІСНО.

В зв'язку з цим Координаційна Рада ІСНО покликала 3 березня 1968 р. до життя Комітет Допомоги й Оборони Українських Політичних В'язнів в СССР, який керуватиме оборонною і допомоговою діяльністю в світовому маштабі.

В склад Комітету входять: Проф. д-р Олександер Неприцький-Грановський — почесний голова, довголітній політичний в'язень, д-р Зиновій Книш (Канада) — — голова, п-ні Стефанія Савчук (Канада), п-ні Марія Квітковська (ЗДА) — заступники, Роман Шраменко (ЗДА) — секретар, д-р Я. Мусіянович (Франція), інж. Б. Яхно (Арґентина), інж. С. Модрицький (Австралія), п-ні Є. Мазепа (Бразилія), п-ні С. Букшована (ЗДА), Голова Комітету Оборони й Допомоги (Англія) — члени.

В усіх справах, зв'язаних з допомогою і обороною українських політичних в'язнів в СССР, Комітет просить звертатих на таку адресу:

Ukrainian Relief Committee, P. O. Box 1104, St. "D", Toronto 9, Ont., Canada.

Про створення Комітету Допомоги й Оборони Українських Політичних В'язнів в СССР подано до відома Секретаріятові Світового Конґресу Вільних Українців (СКВУ). Згідно з повідомленням Комітету, він буде вести свою діяльність в порозумінні та близькій співпраці з Секретаріятом СКВУ і зокрема з його Світовою Комісією Суспільної Опіки.

Моління за переслідуваних в Україні

Управа Т-ва Українських Студентів Католиків (ТУСК) „ОБНОВА" в Ню Йорку організує моління за несправедливо переслідуваних і засуджених комуністичним атеїстичним режимом українських інтелектуалів та студентів в Україні.

16 березня 1968 р. в год. 7 вечором в каплиці при церкві св. Юрія відправиться Молебень за переслідуваних і засуджених несправедливо, панна Леся Храплива доповідатиме на актуальну тему у залі „Ветеранів", вул. 7, ч. 33.

Управа „Обнови" щиро запрошує всі наші студентські й молодечі Організації та громадянство до численної участи у згаданих молíннях, щоб цим способом випросити в Бога сили видержати в геройстві нашим інтелектуалам та студентам, несправедливо засудженим, скорочення їхніх кар та виявити нашу духову злуку з нашими рідними.

Управа
ТУСК - „ОБНОВА"

Ню Йорк, Н. Й.

З ДОПОМОГОВОЮ МЕТОЮ КОНЦЕРТ В УВАН У ЗДА

11-го лютого 1968 року Фонд ім. Д. Дорошенка для допомоги потребуючим українським ученим, що діє при УВАН у ЗДА, влаштував концерт, увесь прибуток з якого призначено на посилення Фонду.

Слово перед концертом сказала голова Фонду ім. Д. Дорошенка проф. Наталя Осадча-Яната, яка привітала гостей та артистів і подякувала проф. Вадимові Кіпі, організаторові концерту, та його дружині, Алі Кіпі, що теж багато зробила для його організації.

Проф. Осадча-Яната коротко поінформувала про діяльність Фонду в 1967 році. Всього за рік зібрано 595 долярів. На Різдво і Великдень вислано грошові подарунки 17 особам в Німеччині, Франції, Чехословаччині, Канаді, Арґентині і ЗДА. Також вислано теплу одежу до Арґентини. З тих, що дістають допомогу, 9 осіб продовжують працю в ділянках науки й мистецтва, 8 осіб — члени родин померлих українських учених. „Ясно, — сказала проф. Осадча-Яната — вислані кошти малі, проте вони мали велике значення для тих старших віком жінок і чоловіків, що їх одержали."

Бюджет Фонду ім. Д. Дорошенка малий і несталий. Ми звертаємось до людей доброї волі ставати членами Фонду і щороку жертвувати певну суму для допомоги потребуючим українським ученим та їх родинам. З вдячністю проф. Осадча-Яната згадала, що мистець Л. Гуцалюк подарував Фондові свою картину, щоб гроші вирученi з продажу її, послати потребуючим. Концерт „Трьох поколінь" пройшов з великим успіхом. Високомистецьке виконання та цікава різноманітна програма зробили своє діло, і свіх виконавців нагороджували довгими оплесками та букетами квітів.

Христина Салачинська почала концерт певно й з настроєм, загравши на фортепіяно „Сантиментальний вальс" Чайковського та дуже цікавий „Гумористичний танець" Вадима Кіпи. Далі грали на гітарі свобідно й чисто брати Костер, які виконували речі Баха, Скарлятті, Альбеніца та Вілла-Лобоза. Юрій Кейс віртуозно виконав Фантазію-експромт Шопена. Далі Адріян Бриттан виразно співаючи на скрипці грав Моцарта Адажіо з 5-го концерту та сонату Тартіні. На біс — Діп Рівер в обробці Хейфеца.

Прегарний природний голос продемонстрував Юрій Федорів—баритон, співаючи „Реве та стогне" — Лисенка, „Жита" Гнатишина та на додаток „Дивлюсь я на небо" Зарембн. Ірина Кіпа поетично й темпераментно виконала 6-ту рапсодію Ф. Ліста та на біс — Вамар Шопена. Колоратурне сопрано Валентини Жили-Наливайко невтомно йде вперед і показує все нові досягнення, як з боку виконання, так і з боку свобідного володіння своїм голосом. Вона відспівала на концерті „Три шляхи" Степового, „Напровесні" та „Вечірню годину" В. Кіпи (виконувалось вперше з циклу 15 романсів на слова Лесі Українки), арію Норми з опери „Норма" Беліні, на біс — Лисенка Аріоза Галі з опери „Утоплена" та арію з оперети Штравса „Летюча Миша". Успіх у солістів в значній мірі спричинив артистичний акомпаніямент проф. Вадима Кіпи.

Після концерту проф. Н. Осадча-Яната тепло подякувала артистам за чудовий концерт і ще раз подякувала проф. В. Кіпі за організацію його, та всім присутнім гостям.

Н. Н.

НОВЕ ВИДАННЯ СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ ФІЛАТЕЛІСТІВ

Ню Йорк. — Заходами і коштом Союзу Українських Філателістів, вийшов ілюстрований журнал ч. 30 „Український Філателіст", з репродукціями багатьох і рідкісних грошевих знаків з часів Української Народної Республіки. Поміщено статті редактора того видання, проф. Л. Поповича, про українські гроші за УНР, д-ра О. Соколишина — про українські поштові значки, гроші, пашпорти, відзнаки з часів УНР, К. Чумака — про пам'яткові відзнаки з приводу СКВУ та ін.

ХРОНІКА ТРЕНТОНУ

ПРЕЗИДЕНТ УНР в ТРЕНТОНІ. — Старанням місцевого Відділу Т-ва Прихильників УНР, 30-го грудня м.р. відбулася тут зустріч громадянства з п. Миколою Лівицьким — Президентом УНР в екзилі. Доповідь і вечеря мали відбутися в залі парохії св. Юрія Переможця, — вступ на обі частини зустрічі мав коштувати по 3.00 дол. від особи. На два дні перед імпрезою це рішення змінено, що викликало зайві непорозуміння, що й залишило свій посмак на цілій на шляху руку організаторів імпрезі. В залі парохії св. Юрія Переможця відбулася доповідь Гостя з Европи, а після цього слухачі на доповіді мусіли їхати три милі до американського ресторану на „бенкет", що коштував п'ять долярів. Вже ж таки ці самі особи з-поміж трентонського громадянства, по половині католики й православні явилися на доповідь свого Президента. На бенкеті було разом коло сотні осіб. Президент Лівицький виголосив доповідь з пам'яті, з патосом, як добрий промовець. Майже вся доповідь була присвячена СКВУ та справам, що були на СКВУ порушувані, які стали згодом декляративними рішеннями та які викликали, як вже знаємо, позитивні наслідки, про які й не снилося всякої масти малькохентам. Частину промови присвятив він справам УНР та теперішньому положенню в Батьківщині. Дискусії після доповіді в залі не було. Не було її й під час, чи пак після бенкету, дармащо про це урочисто заявив секретар Т-ва Прихильників УНР інж. М. Тарасюк, що і був одним із організаторів цієї імпрези. У ресторані, після скромної вечері, вже інші, „всюди сущі і все знаючі" особи (головно жінки), почали викликувати до слова без попереднього порозуміння і згоди викликаних. Згадом декількох осіб, що виступали: п. Людмила Івченко, інж. Дмитро Кузик, інж. Сергій Захвалинський, о. протопресвітер Филимон Кульчицький, д-р Зиновій Гіль, д-р Теодор Крупа, д-р Теодор Сендзік, мґр. Євген Гец, п. Іван Микитин, п. Василь Сердюк та мґр. Іван Костюк. Останній, викликаний до слова зараз не на початку довгої черги вітальників, крім привітання Достойному Гостеві від очолюваного ним Відділу УККА та декількох конвенціональновічних і компліментарних слів, порушив м.ін. і справу СКВУ, про яку Доповідач говорив з таким ентузіязмом. Останні слова голови Відділу УККА, що наважився сказати правду, викликали очевидно порушення серед тих, які самі й ділі проти СКВУ або по крайній мірі пасивно не спряли ні грошевій збірці ні всім заходам до участі в Манифестації в Медізон Сквер Гарден, ні в самих нарадах СКВУ, ігноруючи, а то й агітуючи проти намагань Відділу УККА. Голова Відділу УККА потвердив свої слова документами, які були передані Президентові Лівицькому та які в свій час це будуть подані до загального відома. Вся імпреза закінчилась мирно і побажаннями Нового і Щасливого Року, що саме в той час за новим календарем припадав, за що у своєму заключному слові подякував Микола Андрієвич Лівицький, подавшись разом з учасниками цієї погано зорганізованої імпрези, на заслужений спочинок.

ВІДЗНАЧЕННЯ ЗОЛОТИХ РОКОВИН у Трентоні пройшло цього року під враженням духу СКВУ, соборно. Як кожного року, Управа Відділу УККА, що має у своєму статуті відзначувати три рази до року національні свята (1-ше Листопада, 22-ге Січня та Шевченківські Дні) в неділю, 17-го грудня м.р. відбулася сходини членів для обговорення спільного, соборного відзначення святих Роковин Українського Народу. Яке ж було здивування членів Управи, а вслід за ним і всього громадянства Трентону й околиці, коли цієї самої неділі, 17-го грудня, на місцевому українському радіомовленні прочитано комунікат Т-ва Прихильників УНР, що на 28-го січня ц.р. „українська громада відзначить 50-ліття постання Української Держави у формі Української Народної Республіки".

Управа Відділу УККА чекала себе спровокувати. З доручення Управи голова Відділу мґр. Іван Костюк, почав переговори щоб спільно відзначити Золоті Роковини. Це йому вдалося. Зліплено „Громадський Комітет", в якого члени запрошено по одному із представників місцевих організацій і установ. І цей Комітет, точніше дві особи (голова Відділу УККА — мґр. Іван Костюк та секретар Т-ва Прих. УНР інж. Микола Тарасюк) почали заходи, які увінчалися наслідком що не допущено до розбиття одного спільного відзначення. Треба було великого зусилля, такту й дипломатичних засобів, щоб переборoти ці всі митарства та не розхопитися на нервовий розстрій. І якщо спільне відзначення Золотих Роковин в нашому місті таки відбулося — то це треба зачислити на рахунок Божого Провидіння та виключно старань деяких членів Управи Відділу УККА з головою — мґром Іваном Костюком на чолі, що не дались спровокувати нічим та довели благородне діло до успішного кінця. І за це їм належиться подяка і признання.

ДОПОВІДЬ ГЕНЕРАЛА ПАВЛА ШАНДРУКА. Старанням трентонського Відділу Українського Науково-Публіцистичного Інституту, головою якого є д-р Зиновій Гіль, а секретарем жертвенна громадська робітниця мґр. Дарія Кузик, в неділю 4-го лютого почесний громадянин нашого міста, генерал-полковник Павло Шандрук виголосив в залі парохії св. Юрія Переможця доповідь на тему ізраїльсько - арабської війни. Свою доповідь дослівний доповідач ілюстрував тактичним шкіцом — картою фронтів в нещодавній „блискавичній війні" Ізраїлю проти арабів. У дискусії, що розвинулася після доповіді, забирали голос: д-р Богдан Корчмарик, інж. Дмитро Кузик, інж. Микола Тарасюк, мґр. Іван Костюк, о. протопресвітер Филимон Кульчицький та інші. У дружній, часами й веселій дискусії на тему українсько-жидівських відносин та зокрема ізраїльсько - арабської війни проведено гарно дві години, при чому жертвенні пані Володимира Гіль і Анастазія Бойцун вгощали приявних (понад 50 осіб) часом та солодким.

ЖОРСТОКІ СВІТАНКИ — найновіший фільм про українські визвольні змагання в останній світовій війні, про бої УПА з наїзниками України, що його випродукували власними засобами українські фільмові ентузіясти в Ошаві в Канаді — буде висвітлений в Трентоні в неділю, 24 березня в залі парохії Пресвятої Тройці, при 824 Аделяйн Стріт. В програмі є мічені два сеанси — один з 3-ій а другий в 7-ій годині вечора.

(юко)

ПЕРЕДАЛИ МЕМОРАНДУМ ДО СУДУ СВІТОВОЇ ОПІНІЇ

Вашингтон. — 17-ий Відділ ООЧСУ і Станиця ПАБНА — американських прихильників АБН, передали меморандум у справі злочинів комуністичної російської партії та російського комуністичного уряду супроти України і української культури. Меморандум був переданий 21 лютого на розгляд згаданого суду, бо запропоновані свідки від тих організацій не змогли виступити на суді, програма якого була заздалегідь встановлена. Представники Суду Світової Громадської Опінії повідомили, що вони беруть до уваги Меморандум і всі залучені матеріяли про злочинність Кремлю супроти України. В Меморандумі викладено в хронологічному порядку обвинувачення большевицької Росії, починаючи від військового вторгнення на територію незалежної української держави УНР у 1918 р., аж до найновіших таємних судів в Україні. Меморандум підписали полковник американської армії В. Рибак від ПАВНА і В. Маєвський — керівник Відділу ООЧСУ в американській столиці.

Рочестер, Н. И.

ВІДВІДИНИ ГОЛОВИ ВО УНРАДИ Д-РА АТАНАСА ФІГОЛЯ

В п'ятницю 22-го грудня 67 р. д-р А. Фіголь з Нью Йорку прилетів на рочестерський аеродром, де його зустріли: його сестра д-р М. Кознарська з своїм чоловіком М. Кознарським. Ділові Комітет влаштував зустріч голови В.О. УНРади того ж дня о годині 8-й вечора в українській козачій залі 831 Джосиф евеню з представниками організацій, які стоять на платформі Державного Центру УНРади.

На нараді з представниками, д-р А. Фіголь поінформував присутніх про працю і пляни Державного Центру, з окрема В.О. УНРади, інформував про перебіг Світового Конгресу Вільних Українців, про купівлю будинку УНРади, співпрацю і взаємовідношення між фракціями в складі УНРади.

Присутні давали запити, на що гість давав відповіді. Там усталили плян доповіді та прийняття в суботу 23-го грудня 67 о 5-ій годині вечора.

В суботу, о 6-ій год. член ділового комітету, він же й голова ОДВУ п. Любомир Білик представив присутнім голову В.О. УНРади д-ра А. Фіголя, якого присутні вітали бурхливими оплесками.

В несприятливу пору на залі Українсько - Американського Клюбу було коло сотні осіб.

Д-р А. Фіголь виголосив змістовну доповідь про пляни на майбутнє, значення Державного центру УНР, його тяглість і леґітимність.

Подавалися з місць запити, на які доповідач давав відповіді.

О год. 7.30 в горішній залі клюбу зібралися представники організацій і громадяни на прийняття голови В.О. УНРади.

За репрезентаційним столом зайняли місця: голова В.О. д-р А. Фіголь, парох греко-католицької церкви в і проф. о. Петро Чавс та члени Ділового Комітету. Пан М. Білон відкрив вечерю та запросив священика проф. о. Петра Чавса прочитати молитву.

Після молитви п. Білон М. вітав д-ра А. Фіголя, побажав йому сили — витривалости в його безкомпромісовій праці за визволення нашого народу з тяжкого московського ярма. Пан Білон передав провід тостмайстрові п. мґрові Андрієві Стецеву.

Пан Стець, уміло вив'язуючись з свого обов'язку, представив представників організацій, які в своїх коротких виступах, щиро вітали голову В. О. УНР.

Після привітів присутні складали й деклярували свої пожертви на потреби УНРади та сплачували національний податок 22 січня, що після імпрези Управа Т-ва Прихильників УНР 29 грудня переслала до Фінансового Комітету УНРади в сумі 431 дол. 50 цен., ще лишилося зібрати деклярований на імпрезі 154 дол.

Заключне слово мав д-р А. Фіголь, який підкреслив, що лише при згоді і при добрій підтримці й жертвенності нашого суспільства, Державний Центр — УНРада і його В.О. зможуть виконати велике завдання визволення нашого народу з московської неволі.

На закінчення п. Білон подякував д-рові А. Фіголеві, що завітав до Рочестеру. Подякував о. пароxові проф. Петрові Чавсові за присутність на прийнятті, всім представникам організацій, всім присутнім та жертводавцям, що жертвували й деклярували гроші, що прибули на бенкет недивлячись на погану погоду.

Гучним співом „Не пора, не пора москалеві й ляхові служить" закінчили святочну вечерю.

М. В.

Філядельфія, Па.

ЖИВА ГАЗЕТА ВІДДІЛУ „САМОПОМІЧ"

Згідно з розробленим управою товариства „Самопоміч", зокрема ж його голови ред. М. Вайди пляном, відбулася 9-го лютого 68 о год. 8-ій веч. в домівці УСО „Тризуб" чергова „Жива газета", що в ній мав доповідь д-р Богдан Коваль з Нью Йорку на тему „Українська державність на фоні сучасности", а на місце запляновоної доповіді ред. Дмитра Левчука на тему „Перспективи гетьманської ідеї" ізза його захворіння доповідь виголосив ред. Микола Пасіка.

У своїй доповіді д-р Б. Коваль, якого представив присутнім Михайло Дем'янчук, що виконував функції зводового голови ред. Вайди, прелеґент насвітлив усі три періоди нашої державности 1917 - 1921 років, піддаючи їх критичній оцінці. М. і зауважив доповідач і те, що наукове обслідування 50-річчя Української Державности не знайшло ще свого автора. Доповідач заторкнув деякі праці поміщені в „Альманасі" Свободи за 1967 рік та кинув багато цікавих та вартісних думок про наше недавнє минуле.

Ред. М. Пасіка насвітлив проблему атрактивности гетьманської ідеології серед української спільноти, підкреслюючи, що монархічна влада в минулому чергувалася з республіканською (подавши приклади зі старинної історії), і не можна української державницького ладу вважати за віджилий чи перестарілий.

В дискусії, що її відкрив М. Дем'янчук, забирали голос д-р Олексишин, проф. Лев Шанковський та п. Ванчицький.

В заключному слові д-р Коваль давав відповіді дискутантам.

Приявних на залі було коло 50 осіб.

М. Л.

Ню Иорк, Н. И.

ЯЛИНКА — СВЯТО ДЛЯ МАЛИХ ДІТЕЙ

Цього року Ялинка відбулася в Укр. Народнім Домі у великій залі. Присутніх було коло 250 осіб — дітей та їхніх родичів. Гості були не лише нюйоркці, але й з околиць. Діти прегарно виглядали. Маленькі дівчатка мов писанки пишалися у вишиваних суконках, а хлопці гордилися вишиваними сорочками й краватками.

Свято почалось сценкою „Своя Школа" Лесі Храпливвої. Були теж індивідуальні виступи дітей з деклямаціями та танками. При кінці сценки відкрились два живі образи — Вертеп та Українська чумацька хата. Прийшли колядники з різдвяною звіздою.

Цю частину підготувала та опрацювала культурно-освітня референтка 83 відділу — пані Ніна Січинська.

Це лиш коротко подана програма. Можна б її описати в чудових кольорах, приємних не лиш для ока, але і для вуха та серця. Можна б описати поважну поставу малих артистів, їхні блискучі захвальовані очення та плавкі рухи в танку та прегарну українську мову.

„Свято Ялинки організоване з ціллю, щоб наймення дитина в своїй громаді пізнавала свої звичаї, чула свою мову; щоб від маленького вона виробляла собі місце в суспільності, до якої вона належить. Так починається почуття приналежности, починається зародок національної ідентичности.

Цьогорічну Ялинку організувала імпреза референтка 83-го Відділу п-ні Орися Салик. Вона не пожалувала ані часу ані праці на те, щоб Свято було успішне та забавне для дітей.

Після програми розпочалась забава. Діти танцювали, скакали, машерували та бавились під керівництвом членок Відділу. Під час гор батьки і діти часто відвідували буфет 83-го Відділу, славний з пишних домашніх печив. Буфет організований під проводом господарської референтки відділу п-ні Стефанії Савчук.

Марта Бачинська
пресова реф. 83-го відділу.

ВИСТАВКА КЕРАМІКИ С. РЕПИ

11 лютого в приміщеннях Колегії св. Андрея на кампусі Манітобського університету відбулася одноденна виставка керамічних виробів мистця Степана Репи.

Влаштуванням виставки зайнявся Український Студентський Літературний Кружок при Манітобському університеті. Ініціяторкою і душею проєкту була Зоряна Гриценко.

Привітальне слово сказала голова Літературного Кружка Софійка Качор, а після цього офіційно відкрив виставку мистець Леонід Молодожанин (Л. Мол), член-співробітник Канадійської і Королівської Академії Мистецтв. Мистець Л. Мол подав огляд історії й техніки керамічного виробництва в Україні, починаючи трипільським періодом, а кінчаючи спробами наших перших поселенців у Канаді (зокрема в околицях Гімлі, Манітоба) в ділянці ужиткового ганчарства. За його словами, будівельно - декоративної кераміки застосовувано і при будові Десятинної церкви в Х-му ст. Великим технічним досягненням українських майстрів XI і XII ст. було „вміння застосувати в керамічному промислі чи виробництві — поливу, цебто глязуру, замість звичайного задимлення".

Щодо керамічних виробів С. Репи Л. Мол підкреслив велику відданість мистця цьому жанрові, зокрема його технічному аспектові. С. Репа, на його думку, зумів створити нові форми, різні комбінації поливу, що дозволяє йому відкривати шлях до вияву свого творчого неспокою.

Виставка охоплювала 49 керамічних творів (з того 18 з останньої виставки в Шікаґо), двох скульптур, рисунків і деяких картин.

Оформлення виставки робило приємне враження. Відвідало виставку 400 осіб українців і неукраїнців, в тому багато студентів Школи Красного Мистецтва Манітобського університету, які теж редактори місцевих українських газет.

Нюарк, Н. Дж.

ДВА СВЯТА — ОДНА ІМПРЕЗА

Рідна Школа при Українській Православній Церкві св. Вознесения відзначила 14-го січня 1968 р. одною імпрезою — два свята. Свято приходу св. Миколая і свято Різдва Христового з ялинкою. Два свята, календарно, є віддалені певним промежутком часу, проте краще було їх об'єднати. Сказав св. Миколай (К. Степовий), що несвоєчасно прибув до дітей святовознесенської парафії тому, що затримався в рідному краю в Україні, де затримали його насильницькі дії московського окупанта.

Свято відкрив голова батьківського Комітету Рідної Школи п. Гр. Омельченко, а провадив імпрезою директор Школи інж. Леонід Гусак.

Слово про значення цих свят в українському народі сказав настоятель церкви святого Вознесення о. прот. Микола Харіщак.

В різноманітній програмі, що її підготовила Рідна Школа за допомогою директора школи Л. Гусака, та вчителів: А. Федоренко, Н. Гончаренко, А. Гусак, І. Павленко, брали участь майже всі учні всіх 8 кляс.

В п'єсі „Ніч перед Різдвом" особливо гарно виведено „Святий Вечір" — третю дію з усіма нашими українськими звичаями та колядниками. В одноактівці „В лісі на ялинці" з мистецьким хистом і майстерністю виведені всі типи цікавої лісової звірини, що своєю грою, костюмами і надзвичайно добрим виконанням співу, зачарували присутніх на залі, що заповнили церковну залю вщерть.

Крім цих двох постановок був ряд виступів: деклямацій, пристосовані до св. Миколая, Різдвяних свят і ялинки. Смичкова оркестра в кількості 8-ох осіб, що дивилися в цілій тому зорганізована при Ю. ОДУМ-і під керівництвом п. Р. Венке, гарно відіграла дві колядки, а досвідчені акордеоністи П. Каневський і М. Омельченко добре виконали свою програму.

Церковний Хор під дир. п. П. Шкварка проспівав дві колядки, а святий Миколай роздав всім діточкам відповідні подарунки.

Імпреза пройшла з успіхом, за що вчителям, які підготовили її, декораторам, що зробили сцену, і мамам, що так гарно пошили строї, належиться подяка.

Батьки і гості не таїли свого захоплення виступом дітвори. Всі були задоволені і нагороджували молодих артистів рясними і довготривалими оплесками. Дітворі напевно цей вечір залишиться теж в пам'яті надовго.

К. Степовий

Клівленд, Огайо

СУМІВСЬКА ЯЛИНКА

Заходами двох Осередків СУМА ім. Гетьмана Хмельницького в Клівленді і Осередку СУМА ім. Тараса Шевченка на Пармі та Материнських і Батьківських Комітетів згаданих Осередків СУМА 21-го січня відбулась сумівська ялинка.

Цьогорічну спільну ялинку сумівська молодь Клівленд - Парма влаштувала в авдиторії Католицької Парафії св. Йосафата (гайскул) на Пармі.

Офіційно ялинку відкрив голова Осередку СУМА з Парми Василь Кліщук, привітавши о. декана Андрія Улицького з парафії св. Йосафата та о. Бегіча з парафії св. Андрея. Також привітав сумівську молодь, їхніх родичів та гостей, які чисельно, коло 600 осіб загостили, та попросив о. декана Андрія Улицького, щоб поблагословив просфору і традиційні страви.

Святочне слово на ялинці виголосив мґр. Михайло Яремко, просфору і страви до столів розносили сумівки в сумівських строях та матері з Комітету з обидвох Осередків СУМА.

Мистецькою програмою керував мґр. Богдан Футей, голова Осередку СУМА з Клівленду. Промовляли мґр. Ст. Воленюк, голова Укр. Злучених Організацій, Відділу УККА.

Хор в числі 20 старших юначок Осередку СУМА з Парми під керівництвом пані Зені Круk, яка пару років тому приїхала з України, скінчивши музичну школу в Україні. Хор виконав кілька колядок. На тлі хору Роман Клос з роя „Лиси", що ним керує Виховник 1-го степеня Мирон Задойний, і Оксана Пукач з роя „Романець", яким керує Ірка Слілець, деклямували, виконали деклямацію - монтаж, що її опрацювала студентка - сумівка Оля Джуман.

Юнацтво Клівлендського Осередку СУМА в постановці виховника 2-го степеня Василя Мудрака виконало сценку „Свят вечір у лісі" — проф. Володимира Радзикевича. Дієві особи у виконанні: Дід мороз — Іван Коломиєць, Батько — Василь Мудрак, Ангел — Геня Кострик, Ніч — Оля Головка, Зірки — Міля Дідич, Юля Головка, Ірка Мудрак, Оксана Оліяр, Оленка Савчак і Ірка Шимечко. Зайчики — Влодко Лішнянський, Юрко Сивий і Роман Шимечко.

Юначки виконавцями в ролях були з роя „Фіялки", що ним керує впорядниця 2-го степеня Оля Головка, а юнаки з роя „Орли", що ним керує впорядник 2-го степеня Микола Стадник.

Всіх юних виконавців хористок, декляматорів та аматорів сценки, публіка після кожної точки нагороджувала бурхливими оплесками. Після гостинного прийняття і мистецької частини відбулася забава з танцями, де молодь весело забавлялася, а родичі при столах у приятельській атмосфері гуторили з інших місцевостей: з Акрону, Кентону і Лорейну. Такі спільні імпрези дають корисні наслідки і додають більшої охоти до праці серед сумівської молоді.

Володимир Кметь

Аллентавн, Па.

ООЛ ВІДБУЛА ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

18-го лютого в Клюбі св. Франсіска, о год. 3-ій по полудні зібралися громадно члени 21-го Відділу Організації Оборони Лемківщини, щоб відбути річні Загальні Збори Лігай-Велійської околиці.

Збори відкрив уступаючий голова п. Іван Ковальський, подаючи членам до відома текст денного порядку. Він попросив присутніх вибрати Президію Зборів. По короткій виміні думок через акламацію увійшли до Президії слідуючі особи: п. Василь Гелеткавич — предсідник, Іван Вокрін заст., п. Любомир Гентіш — секретар.

Голова Президії п. Василь Гелеткавич на вступі під оплески привітав почесних гостей п. інж. Йосифа Клиська як голову „Об'єднання Прих. УНР", п. Михайла Голеця, від „Провидіння", та пані Стефанію Голец від Орг. Золотого Хреста Відд. в Аллентавні. Після того Збори попросили громадсько - політичного діяча п. інж. Клиська до президіяльного стола.

Збори проходили речево. Уступаючий голова на підставі протокольної і касової книжок подав до відома Загальним Зборам про ті досягнення, що їх уступаюча Управа Організації провела, а саме: у нашому від. відбулася 27 травня 1967 сьома зустріч лемків Америки і Канади; відбуто кілька вечерниць. Тут слід зазначити, що жертвенність братів лемків для нашої Організації дала дол. 3,501.53, з чого на добродійні цілі видано 1,810.66 дол., а нетто передаємо новій Управі 1,690.87 дол.

По звітах Контрольна Комісія уділила абсолютерію уступаючій Управі, що прийнято через акламацію. Загальні Збори вибрали нову Управу, до якої увійшли через акламацію: Василь Гелеткавич — голова, п. Петро Гнітіш — заст. гол., п. Любомир Гентіш — секретар, п. Іван Вокрін — скарбник, п-і Ольга Гелеткавич — орган. рефер., п. Іван Ковальський — кольпортер, п-і Анна Вокрін — культ. освіт. реф. До Контрольної Комісії увійшли: п-і Анна Гентіш — голова, п-і Наталка Барапчак — зас. гол., п-і Марія Тернавська — член. Збори закінчено співом „Не пора, не пора".

Іван Вокрін

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

ВІДНАЙШЛИ ЗАБУТУ МОГИЛУ ПОЕТА ІВАНА МАНЖУРИ

Про могилу померлого в 1893 р. в Дніпропетровському, тоді Катеринославі, українського поета і фольклориста Івана Манжури ніхто не дбав впродовж понад 50 років, і так вона зникла з лиця землі. „Літературна Україна" з 20 лютого опублікувала вістку, що два місцеві журналісти заповзялись віднайти місце поховання поета. „Вони по крихті збирали все, що стосувалося Івана Манжури, зустрічались із старожилами, консультувались з місцевими краєзнавцями, інженерами - топографами. Нарешті, після тривалих пошуків їм пощастило віднайти місце поховання поета. Це — південно-східна частина сучасного Севастопольського парку. Нещодавно на клопотання громадськості Дніпропетровський міськвиконком ухвалив постанову про увічнення пам'яті Івана Манжури. На місці його поховання буде встановлено гранітну поліровану плиту й погруддя, а середній школі № 10 надано його ім'я."

СТУРБОВАНІ ЗЛОЧИННИМИ ВИСТУПАМИ НЕПОВНОЛІТНІХ

Так зв. „Рада міністрів УССР", на чолі з першим заступником голови, кеґебістом Семичастним, обговорила 1 березня в Києві „справу неповнолітніх" злочинців. „Радянська Україна" з 2 березня сповіщала, що трапляються часті випадки, „коли підлітки порушують правила соціялістичного співжиття. Це пояснюється тим, що на деяких підприємствах і будовах, в окремих школах, технікумах і професійно-технічних училищах не приділяється належної уваги вихованню підростаючого покоління"... Крім багатьох інших причин, включно з рештами батьків, треба було б вказати на головну: піонерія та комсомол займаються політичною індокринацією дітей і молоді, замість сприяти їх вихованню.

ПЕРЕДОВЕ ХАРЧУВАННЯ

„Радянська Україна" з 27 лютого посвідчила про нещастні випадки, замовчуючи, що в суботу й неділю багато самотніх робітників взагалі не мають змоги з'їсти обіду, бо в ресторанах страва надто дорога: „Ми стикаємося з повною байдужістю керівників промислових підприємств до питань громадського харчування людей. На черкаському заводі „Фотоприлад", наприклад, працюють сотні людей, а їдальні там немає зовсім. Таке ж становище на Вінницькій фабриці пошиття й ремонту одягу, на Миколаївському комбінаті будівельних матеріялів і ряді інших підприємств. Загалом по республіці ще 260 з лишком фабрик та заводів, де працюють чималі колективи, не мають їдалень. Подекуди вони такі тісні, що існують, так би мовити, суто символічно". Идеться, очевидно, не про ресторани для закорд. туристів, а про „своє харчування".

ЗГАДУЮТЬ ПРО РОЗСТРІЛЯНОГО ОЛЕКСУ ВЛИЗЬКА

„Все краще в Олекси Влизька було попереду. Він пішов із життя у двадцять шість". Так розпочинається замітка в „Літературній Україні" з 20 лютого про розстріляного українського поета-романтика і патріота Олексу Влизька, з нагоди 60-річчя з дня народження. В газеті надрукували три вірші О. Влизька, але нічого не сказали читачам, чому і за яких обставин він „пішов із життя у двадцять шість" років.

ЖАРТИ, ВІД ЯКИХ МОЖНА ЗАТРУЇТИСЬ

Київський „Перець" з січня повідомив: „Секретом вінної молотості оволоділи керівники двох приносимих підприємств — Київського вітамінного заводу і Краснопільського (Сумівської області) райхарчокомбінату. Телеграфне агенство Перця про цю новину довідалося з вірогідних джерел — з упаковки цієї продукції. Чорним по білому на ній виведено, що строк зберігання кукурудзяних пластівців Краснопільського харчокомбінату — 2 місяці, а київських вітамінів — 6 місяців. Однак, ніде і словом не згадується про те, коли їх було випущено в світ". Журнал не подав, що залежані ліки — це отрута, часом і смертельна.

ПЕРЕД РІЧНИЦЕЮ М. ГОРЬКОГО

Совєтська київська преса не втомлюється нагадувати читачам, що в кінці березня треба відзначити 100-річчя з дня народження російського письменника Максима Горького, який називав українську мову „наречием" і за Сталіна кинув криваве гасло, що до „ворог не здається, то „єго уничтожают". В УССР навіть по селах мусять влаштовувати фотовиставки, виставки книжок М. Горького, художні читання його творів і т. п. Товариство „Знання" в Києві випустило книжку „Горький і Україна", театри ставлять його п'єси, хоча вони не мають жодного відношення до України ні сюжетом, ні тематикою. Твори М. Горького, котрі їздив по Сибірі і „не бачив" там кацетів, мусять вивчати і хвалити навіть піонери.

В УКРАЇНІ ВОРОГ ПЕРЕВОДИТЬ БЕЗПОЩАДНУ РУСИФІКАЦІЮ, НИЩИТЬ УКРАЇНСЬКУ КУЛЬТУРУ, ПЕРЕСЛІДУЄ УКРАЇНСЬКИХ НАУКОВЦІВ. В АМЕРИЦІ ГАРВАРДСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ДАЄ НЕБУВАЛІ МОЖЛИВОСТІ ВІЛЬНИХ УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ ТА ВІЛЬНОЇ, ТВОРЧОЇ ПРАЦІ УКРАЇНСЬКИХ НАУКОВЦІВ, ЯКЩО ВИКОНАЄМО НАШЕ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ І ДО ВЕРЕСНЯ Ц. Р. ЗБЕРЕМО 330,000 ДОЛЯРІВ. ЖЕРТВУЙМО ЩЕДРО, ЖЕРТВУЙМО НЕГАЙНО!

ЧЕКИ ВИСТАВЛЯТИ І ПЕРЕСИЛАТИ:

Ukrainian Studies Chair Fund

302 WEST 13th STREET NEW YORK, N.Y. 10014

ОБ'ЄДНАНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ в ОЗОН ПАРКУ, Н. Й.

запрошує все Українське Громадянство Озон Парку і околиці на

ШЕВЧЕНКІВСЬКУ АКАДЕМІЮ

що відбудеться

в неділю, 17 березня 1968 р.

в ПАРОХІЯЛЬНІЙ ЗАЛІ ХРАМУ ПОКРОВА БОЖОЇ МАТЕРІ

при 97-ій Евню і 87-ій вулиці

о год. 4-ій по пол.

Вступ за добровільними датками.

УКРАЇНСЬКИЙ ВІЙСЬКОВО-ІСТОРИЧНИЙ ІНСТИТУТ при НТШ

Четверта Наукова Конференція

для відзначення

50-РІЧЧЯ ВІДНОВЛЕННЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

відбудеться в суботу, 16-го березня 1968 року в годині 5-ій веч. в залі Українського Інституту Америки, 2 Схід 79-та вул. в Ню Йорку.

Доповідь виголосить д-р СТЕПАН РІПЕЦЬКИЙ на тему: Збройна боротьба України в 1917-1918 роках — в світлі нової совєтської історіографії".

Вхід вільний!

Примітка: Ця Конференція мала відбутися дня 17 лютого 1968 року, але її з незалежних від Інституту причин, відложено на день 16 березня 1968 р.

Дирекція Українського Військово-Історичного Інституту при НТШ

Увага! Ню Йорк і околиця!

УКРАЇНСЬКИЙ КОЛЬОРОВИЙ ЗВУКОВИЙ ФІЛЬМ

ЖОРСТОКІ СВІТАНКИ

буде висвітлений

НЮ ЙОРК, Український Народний Дім, 140 2-га Евеню — год. 7-ма веч., ВІВТОРОК, 12-го і СЕРЕДА, 13-го БЕРЕЗНЯ.

ЙОНКЕРС, ЧЕТВЕР, 14-го БЕРЕЗНЯ — ST. NICHOLAS HALL, 62 Ash St., Yonkers, N. Y.

БРУКЛИН, П'ЯТНИЦЯ, 15-го БЕРЕЗНЯ — УНДім, 218 Grand St., год. 7-ма веч.

ДЖЕРЗІ СИТІ, СУБОТА і НЕДІЛЯ, 16 і 17-го БЕРЕЗНЯ, по 2 сеанси, год. 2-га і 7-ма веч. УНДім, Fleet St., Jersey City, N.J.

Запрошується Громадянство оглянути цей чудовий фільм.

Для молоді — знижені ціни.

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У США

Наукове Засідання

ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧОЇ СЕКЦІЇ

Доповідь д-ра ЯКОВА ГУРСЬКОГО (професора Сиракюзького Університету): Деякі проблеми болгарської граматики, ортоепії і правопису.

Засідання відбудеться в суботу, 16-го березня 1968 року, о 6-ій год. 30 хв. веч. в будинку Академії: 206 Вест. 100 вул., Ню Йорк, Н. Й.

ДРУГЕ ВИДАННЯ — НОВИНА

ВАСИЛЬ БАРКА:

ЖОВТИЙ КНЯЗЬ

(ПОВІСТЬ)

Стор. 211. Ціна $3.00

"SVOBODA", 81-83 Grand St., JERSEY CITY, N.J. 07303

Филядельфія, Па.

СВЯТО ДЕРЖАВНОСТИ 22-го СІЧНЯ ПРИ УКРАЇНСЬКІЙ ПРАВОСЛАВНІЙ КАТЕДРІ СВ. ВОЛОДИМИРА

Академія для відзначення 50-річчя Української Національної Революції відбулась в українській громаді м. Филядельфії 21-го січня 1968 р. Але більша частина парафіян православної Катедри св. Володимира, що складаються переважно із старої української еміграції та англомовної молоді, не бере участи в українському національно-громадському житті. Вони є активними лише в церковному житті. Для них настоятель митрат о. С. Біляк організував 28-го січня в катедральній залі Академію для відзначення 50-річчя Української Національної Революції з такою програмою: 1) Американський національний гимн, 2) Спеціяльно відчитана молитва о. С. Біляком, 3) Виступ катедрального хору під дириг. проф. П. Куриленка, 4) Доповідь голови Церковного Уряду п. Й. Подгурського по-англійськи, 5) Доповідь о. С. Біляка по-українськи, 6) Відчитання IV Універсалу п. В. Волковим, 7) Виступи танцювального гуртка під проводом п. М. Бойчука, 8) Деклямації учнів парафіяльної школи українознавства, 9) Деклямації пан Л. Головаш і 10) Виступи мандолінової оркестри під керівництвом п-ни М. Велен. Закінчилась Академія співами: „Боже Великий" та українського національного гимну.

Вся мистецька програма Академії була добре виконана парафіяльною молоддю, яка виявляла свою любов до української Церкви, до української пісні, до українських танків та до історичних культурно-релігійних традицій.

Велике враження на слухачів зробили добре виголошені доповіді митрата о. С. Біляка та п. Й. Подгурського. Перед слухачами відкривались радісні і сумні обставини визвольної боротьби українського народу з російськими білими і червоними імперіялістами, що поневолили Україну, знищили українську Церкву та ведуть свою розкладову діяльність і серед української еміграції.

Перед українським громадянством у багатьох українських парафіях стоїть проблема англомовної української молоді, яка не бере участи в українському національно-громадському житті, але належить до Української Церкви. Що треба зробити, щоб зберегти цю молодь для української Церкви і для української громади?

Досвід показує, що цю українську англомовну молодь можна законтивізувати за допомогою Церкви, якщо наші парохи будуть ознайомлювати її з визвольною боротьбою українського народу та вести при Церкві активну релігійну і українську національну працю, згідно з ухвалою наших духовних провідників на І-му Світовому Конгресі Вільних Українців.

Т. Т.

ДО СПРАВИ УКРАЇНСЬКОГО ПАТРІЯРХАТУ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Христовій. Тоді Патріярхат не був би театральним жестом, до чого ми в останніх часах маємо особливу слабість, а органічним наслідком духовного зростання. Це — перше.

Друге випливає з першого: найвищий час позбутися противної звички самопохвал та шукання скалочки в оці брата з безглуздим, упертим обвинуваченням вороженьків у всьому.

Третє: час почати звикати важливі справи робити поважно і солідно, і відповідно до цього готовитися.

Коли б таке наставлення опанувало наші серця, то дорога до Патріярхату була б проста і коротка, і дано було б нам здійснення багатьох наших мрій та прагнень. Позникали б штучні та безглузді поділи, не було б місця на жадні вибрики, розвіявся б конфуз, що постав у нас від переплутання Божого з людським, вічного з дочасним, реального з видуманим тощо.

До одинокого висновку приводять роздумування над зачепленим питанням: нам треба вперто й послідовно шукати найперше Царства Небесного та правди Його, а все інше нам дасться. Навіть якщо буде це у формі логічних і послідовних наслідків.

„ВОЛОСОЖАР", ч. 3-4

Вийшов друком „ВОЛОСОЖАР" чч. 2-3-4 (твори О. Раня, М. Щербака, А. О-ла, Манила, Онуфрієнка; листи до редакції А. Галана, Чапленка, Дончука, Гайдарівського, С. Підкови та ін.). Річна передплата $2.00, на півроку 1 дол.

Адреса:
Wolosozar, P.O. Box 472
Vineland, N.J., USA 08360

На пам'ятник Т. Шевченкові в Арґентині

Внизу подаємо список осіб з Клівленду, Огайо, які дали свої пожертво на побудову пам'ятника Шевченкові в Буенос Айресі.

Прочитавши в „Свободі" про те, що треба давати пожертви на пам'ятник, нас трос колеґ вирішили скласти по десятці і відіслати до Арґентини. Але пізніше нам прийшло на думку зробити список і з ним обійти наших ближчих товаришів та знайомих, що ми і зробили. По двох тижнях різних клопотів, ми разом назбирали сто тринадцять долярів, виробили чек, і відіслали його на одну з адрес, яка подавалася в „Свободі". Кооператіва де Кредіто Лімітада „Ренацімієнто", Маза 144, Буенос Айрес, Арґентіна.

Список:

$ 25. — Інж. Богдан Чопко; по $ 10. — Інж. Ілько Войтина, мґр. Олександер Стовба, інж. Віктор Лютий, Олесь Верхівський і На спомин Д.С. Виноградської з Полтавщини. По $ 5.— мґр. Іван Норка, Маруся та Ол. Адамовичі, Василь Ільчишин, Федір Райца. По $ 3.— Йосип Побивайло, Микола Супруненко, Теодор Гатлан. По $ 2.— інж. Юрко Капустянський, Пантелей Галат, Корній Галат і Роман Чучкевич, і $1: Василь Стефанюк. Разом: $ 113.00.

Мґр Ол. Стовба

Український Літературно Мистецький Клюб
Ню Йорк 149 2 ав.

З Літературно-мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю 15 ц. м. виголосить там доповідь Лев Орлигора на тему: „Мистецтво й духове життя Трипільської доби — праісторії України". Початок о год. 8 веч.

Болючи невіджалуваною втратою всім нам Дорогого й Незабутнього

інж. Ярослава Раковського

на Наукове Товариство Шевченка в Сарселі, Франція зложили:

по дол. 25,00 — д-р М. Ковзарянський, д-р В. Пасічняк, Ярема Попель, Юрко Попель.
по дол. 20.00 — інж. Б. і А. Сатурські.
по дол. 15.00 — Адріян Галаревич.
по дол. 10.00 — мґр. К. Бачинський, Н. Будзіцька, мґр. Я. Говикович, М. Гіриак, інж. І. Комарянський, д-р Кучменда, мґр. Кришталович, мґр. І. Д. Микита, інж. В. І. Пік, В. Паньків, Ігор Раковський, Ярополк Раковський, Б. Стрийський, інж. Сидір, інж. М. Стефаник, О. Топорович, інж. Трешньовський, інж. Хроновит, мґр. Р. Цегельський та Відділ Т-ва Українських Інженерів у Клівленді.
по дол. 5.00 — інж. Волинець, інж. Р. Воробкевич, д-р Микола й Марія Грушкевичі, інж. Р. Грабець, д-р Л. Дубас, мец. Зварун, мґр. М. Іваницин, мец. М. Топорович, д-р О. Фединський та д-р Д. Шевчук.
Мґр. М. Савчак М. дол. 3.00 та п. О. Чапельська дол. 1.00.

Разом долярів 389.00.

Замість квітів на свіжу могилу

сл. п. о. Совітника **ВОЛОДИМИРА ПИЛИПЦЯ**

щирого нашого Приятеля — складають 15.00 долярів на цілі НТШ в ЗДА

Марія і Роман КОБРИНСЬКІ
Ню Йорк, Н. Й.

Замість квітів на свіжі могили

бл. п. мґр. БОГДАНА ГАРАСИМОВИЧА
бл. п. о. МИКОЛИ ЗБИРА
бл. п. ЛІДІЇ ПРОКОПОВИЧ
бл. п. ІРИНИ МАЗУР

складаємо 20.00 долярів на цілі Українського Католицького Університету у Римі.

СЛУЖБА БОЖА за душі бл. п. Покійників буде відправлена у Римі.

Горем прибитим Родинам, нашим Друзям Хористам, складаємо наші найглибші співчуття.

УПРАВА СПІВОЧОГО Т-ВА „КОБЗАР"
у Филядельфії, Па.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

бл. п. о. МИКОЛИ ЗБИРА

МҐР. ФІЛОСОФІЇ

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в Церкві св. о. МИКОЛАЯ в Филядельфії, Па. і в Українській Католицькій Катедрі в Торонті

в дні 12-го березня 1968 р.

о год. 9-ій

ТОВАРИШІ

З великим смутком повідомляємо наших Приятелів і Знайомих, що 10-го березня 1968 року спочив у Бозі наш Найдорожчий БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п. Митрат СЕРГІЙ ЛІБАЦЬКИЙ

народж. в Хвощівці, 6-го вересня 1892 року.

ПОХОРОН відбудеться 12-го березня 1968 року в Сиракюзах, Н. Й.

РОДИНА

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що дня 1-го березня 1968 року після довгої недуги упокоїлася в Бозі

бл. п. ВІРА ОЛЕКСАНДРІВНА СТАСЕНКО

вдова по бл. п. полк. Іванові Стасенко, народжена 14. IX. 1894 року в Смілі на Україні.

ПОХОРОН відбувся 5-го березня 1968 р. з православної церкви св. Николая в Бофало, Н. Й. Тлінні Останки спочили на Українському Цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж., біля могили Її Покійного Чоловіка.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

ДРУЗІ ПОКІЙНОЇ

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що у Вашингтоні, Д. К., дня 6-го березня 1968 р. відійшов у Вічність, після довгої та важкої недуги, заосмотрений Найсвятішими Тайнами

о. Володимир Пилипець

нар. 1902 р. в Скалаті, Україна, парох в Ст. Клер, Па.

ПАРАСТАС відбудеться в четвер, 14-го березня ц. р. о год. 8:30 веч. в Українській Катол. Церкві Пресв. Родини у Вашингтоні, Д. К. (4817 Bladgen Ave. N.W.).

Початок похоронних відправ у п'ятницю, 15-го березня 1968 р. о год. 7:30 веч.

СВЯТА ЛІТУРГІЯ і закінчення Єрейських похоронів — в суботу, 16-го березня 1968 р. о год. 8:30 ранку, після яких, Його Тлінні Останки будуть перевезені — згідно з волею Покійного, — на Український Цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж. Запечатання гробу о год. 4-ій по пол.

Замість квітів, просимо про Святі Літургії за спокій Душі Покійного, або про пожертви на Український Католицький Університет у Римі.

В глибокому смутку:

СОНЯ, МИРОН, НЕСТОР — діти
ПЕТРО КРУЛЬ — зять
ПАТРИЦІЯ і ВІРА — невістки
ВОЛОДЯ, ІВАСЬ, ОРИСЯ, РОМЧИК, АДЬО і ЛЕВЧИК — внуки

З болем повідомляємо усіх колишніх Вояків, Приятелів, Знайомих та усе Громадянство, що дня 6-го березня 1968 року у шпиталі у Вашингтоні, Д.К. помер по важкій недузі на 67-му році життя

сл. п. Отець Канонік Володимир Пилипець

Хорунжий-пільот УГА, сотник Технічного Куреня VI Січової Стрілецької Дивізії Армії УНР, учасник Визвольної Боротьби.

Після Парастасу і похоронних відправ у Католицькій Українській Церкві у Вашингтоні, Д.К., 14-го березня о год. 8:30 вечора і 15-го березня 1968 року о год. 7:30 веч., Тлінні Останки будуть перевезені у суботу, 16-го березня 1968 року на цвинтар в С. Бавнд Бруку, Н. Дж. і там будуть поховані о год. 4-ій по полудні.

Родині Покійного висловлюємо наше глибоке співчуття.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

СТРІЛЬЦІ, ПІДСТАРШИНИ і СТАРШИНИ VI СІЧОВОЇ СТРІЛЕЦЬКОЇ ДИВІЗІЇ АРМІЇ УНР

В глибокому смутку повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що в неділю, 10-го березня 1968 року упокоївся в Бозі по тяжкій і довгій недузі на 78-му році життя наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і ДІДУНЬО

бл. п. Володимир Наливайко

б. адвокат в Зборові і Поморянах.

ПАНАХИДА у вівторок і середу, 12-го і 13-го березня 1968 р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні H. S. Hines при 2901 14-ій вул. N.W. у Вашингтоні, Д. К.

ПОХОРОН в четвер, 14-го березня 1968 р. о год. 8:30 ранку з похоронного заведення до Української Католицької Церкви Пресв. Родини у Вашингтоні, а відтак на цвинтар Мт. Олівет.

Горем прибиті:

ЮЛІЯ — дружина
БОГДАННА — донька з чоловіком ЯРОСЛАВОМ ГЕЛЕТОЮ
МИРОН — син з дружиною АДОЮ
ІРЕНА й АНДРІЙ — внуки
Ближча та дальша Родина в Америці, Польщі і на Рідних Землях

УКРАЇНСЬКИЙ КОНҐРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ ВІДДІЛ ПАССЕЙК - КЛІФТОН, Н. Дж.

— влаштовує —

в неділю, 17-го березня 1968 року о год. 6-ій веч.

в УКРАЇНСЬКІЙ ЦЕНТРАЛІ, при 240 Говп Евеню в Пассейку

ШЕВЧЕНКІВСЬКУ АКАДЕМІЮ

У ПРОГРАМІ:

Святочну промову виголосить .... проф. М. ЧИРОВСЬКИЙ

В МИСТЕЦЬКІЙ ЧАСТИНІ візьмуть участь: Мішаний хор „БОЯН" — дир. Я. КОСТИШИН, ПЛАСТ, СУМА, п-ні Г. БУЛА — деклямація і вокальний октет в супроводі фортепіяну — дир. С. ФАРМІҐА.

До участи запрошуємо все Українське Громадянство Пассейку і округи.

МИСТЕЦЬКА ҐАЛЕРІЯ

ОБ'ЄДНАННЯ МИСТЦІВ УКРАЇНЦІВ в АМЕРИЦІ

— відкрита —

в п'ятниці від 5:30-8 год. веч., в суботи і неділі від 12-6 год. веч.

149 2-га ЕВЕНЮ в НЮ ЙОРКУ

ВЕЛИКИЙ ВИБІР КРАЩИХ ТВОРІВ ВИЗНАЧНИХ УКРАЇНСЬКИХ МИСТЦІВ

ПО ПОМІРКОВАНИХ ЦІНАХ.

Купуючи в Ґалерії ОМУА, піддержуєте українську мистецьку організацію.

Хочете знати, як жевріла іскра української свідомости в другій половині минулого віку і Державу, — то читайте: як народжувалася та сила яка збудувала Українську

ЄВГЕНА ЧИКАЛЕНКА

„СПОГАДИ"

Цю велику на 504 стор. книжку, читається немов цікаву повість.

Ціна тільки $3.50

Замовляти в:

SVOBODA

З НАУКОВИХ КОНФЕРЕНЦІЙ УВАН у ЗДА

АСИМІЛЯЦІЯ І ПРОБЛЕМА НАЦІОНАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ В АМЕРИЦІ

Д-р Богдан Цимбалістий доповідав на науковому засіданні Філософічної секції УВАН у ЗСА 17 грудня 1967 року про асиміляцію і проблему національного виховання української молоді в Америці. Доповідач, психолог за фахом з досвідом практичної праці серед молоді, порушив одну з найактуальніших проблем української еміграції, висвітливши її на тлі сучасної соціології і накресливши шляхи до її розв'язання.

Доповідач ствердив, що проблеми української молоді притягають увагу українського громадянства, але дискусії про молодь в українській пресі не мають наукового характеру, нема наслідків досліджень, статистики, наприклад, нема даних про те, скільки молоді відійшло від українства, скільки вживає української мови, тощо. Проте в пресі забагато суб'єктивних узагальнень, моралізаторства, дрібничковости і брак ясности у виховних цілях і методах.

Проблема виховання молоді — це одна з найтяжчих проблем людства. Конфлікт поколінь — загальнолюдське явище. На протязі всієї історії молодь бунтувалась і утворювала власні норми. В умовах еміграції проблема ще ускладнюється. Д-р Цимбалістий з'ясував впливи американського оточення на спосіб думання і вдачу українського молодого покоління. Зокрема він підкреслив, що ці впливи не лише неґативні, як то часто думають в українських колах. Навпаки, українська молодь в Америці психічно здорова, позбавлена неврози опресії, перечулености, комплексу меншевартости; вона має здорове почуття гумору в підході до деяких явищ українського еміґраційного життя, уміє думати справжньо по-демократичному. Як приклад, доповідач згадав, як на зборах української студентської громади, виступали кандидати на голову із своїми програмами.

Доповідач насвітлив зміни в українському молодому поколінні згідно з поглядами американського соціолога М. Ґордона про різні ступені асиміляції аж до повної асиміляції, найбільше через подружжя. Але хоч українська молодь асимілюється психологічно - поведінково, вона зберігає свою ідентифікацію з українством. На цьому етапі вона може залишитись дуже довго і до того треба докласти всіх зусиль. Визнаючи, що молодь психологічно інша від батьків, удасться легше утримати її при українстві.

В кінці доповіді д-р Цимбалістий звернув увагу на потребу виховувати молодь не на споминах про минулі невдачі, виключаючи жаль до українців і їх недолю, а навпаки, виховувати у свідомості наших осягів та здобутків. Треба плекати національну гідність і почуття морального обов'язку служити громаді. Доповідач з'ясував ролю родини, школи, молодіжних організацій і української церкви в національному вихованні. Він підкреслив особливе значення середньої школи в процесі самовизначення молодої людини, також і національного. Тому завдання української групи в Америці повинно бути — розбудова середнього шкільництва і плекання товариського життя у формі клюбів, де молодь могла б зустрічатися із старшими і нав'язувати дружні взаємини з представниками свого покоління.

Після доповіді була широка дискусія. Зокрема д-р О. Данко сказав, що українські соціологи могли б здобути відповідні статистичні дані, наприклад, опрацювавши аплікації до УНСоюзу. Д-р Е. Перейма розповів про свій досвід праці у чужомовних відділах американських публічних бібліотек. Загальне явище для всіх національних груп (німці, поляки, росіяни, угорці, українці та інші), що люди молодші як 40 років, майже не беруть книжок іншими мовами ніж англійська. Пані С. Гаєвська говорила про свій досвід учителювання в українській школі в Ню Йорку в 30-х роках. Тепер діти тих колишніх її учнів не говорять по-українському. Винні батьки, але й шкільництво не стоїть на належному рівні.

Проф. Т. Гунчак нагадав про численних українців 33-40 років, які здобули в Америці досить високі позиції і далі ідентифікуються з українською групою. Д-р С. Ріпецький підкреслив, що проблема молоді є проблемою життя і смерти української еміґрації. Студійний підхід допоможе справі. Проф. В. Голубничий поклав багато вини на консерватизм батьків, які не розуміють молоді, вихованої в американських школах. Він також висловив критичні погляди на більшість українських шкіл в Америці, де викладають за зразками української школи в Галичині 20 - 30-х років.

Також і Вадим Лесич зауважив, що школи часто стоять на такому низькому рівні, що інтеліґентні діти в них нудяться і відмовляються до них ходити. Багато українських імпрез просто відштовхують молодь своїм примітивізмом.

В заключному слові д-р Цимбалістий висловив побажання, щоб українські асекураційні союзи приділили кошти на наукове опрацювання їх картотек.

Він ще раз підкреслив, що проблема молоді надзвичайно складна. Найкращий метод — мати спільну мову з дітьми, прислухатися до них, розвити „мистецтво слухання".

Л. Д.

Канадійські українці перед зміною канадійської конституції

Вінніпеґ. — В переддень Федерально - провінційної конвенції в Оттаві, присвяченої справам зміни канадійської конституції, 4-го лютого, відбувся в приміщеннях УНДому в Вінніпезі „академічний виклад УВАН" проф. Яр Рудницького на тему „Українці на порозі другого сторіччя Канади". Нав'язуючи до нововиданого проєкту зміни канадійської конституції, доповідач дав аналізу ситуації в Канаді, взаємин між англо- й франко-канадійцями та нової „Канадійської хартії вольностей", що її опрацював федеральний міністер справедливости П'єр Е. Трудо, і що має стати основою для майбутніх змін в основному державному законі Канади БНА. Акт 1 з 1867 р. Доповідач вказав на позитивні й неґативні сторінки нового проєкту. Він торкнувся зокрема пропонованих змін у 93 й 133 параграф 1 БНА. Акту, а саме змін, що торкаються шкільництва й мовних прав. Як член Королівської Комісії Б.-Б., він в окремому рапорті рекомендував Урядові Канади включити в 133 параграф БНА Акту формулу конституційного визнання „обласних мов", в тому й української на теренах, де населення говорить цією мовою на 10 чи більше відсотків. На його думку, в Канаді є місце на дві офіційні мови й чотири обласні: до перших належать англійська і французька, до інших головно українська, побіч італійської, німецької та ескімо - індіянських мов. Рекомендація його знайшла широкий відгомін у Канаді. В тій чи іншій формі піддержали її українські Церкви, громадські установи, преса, й поодинокі громадяни. Всі думають, що тепер треба повести відповідну акцію, щоб ця рекомендація знайшла відповідне зрозуміння й піддержку в Оттаві. Доповідач заявив, що він опрацював свою рекомендацію зовсім самостійно без якихнебудь сторонніх впливів чи тиску. Як мовознавець, що довгий час досліджував це питання в Канаді й інших країнах, він твердо переконаний, що його проєкт не тільки правильний теоретично, але має великі можливості до здійснення на теренах українського поселення в цій країні. Він сподівається, що на найближчій конституційній конференції він знайде свій відгук, для добра цілої Канади, а теж і української етнічної групи. — Після доповіді проф. Рудницького відбулася дискусія, в якій приймали участь панове М. Мельник, д-р Юрій Чубатий, д-р М. Марунчак, О. Бабинець та пані Ольга Войценко, М. Гомик, І. Книш та інші. Дискусією й зборами проводив д-р М. І. Мандрика, віце - президент УВАН.

ДОПОВІДЬ ПРО БОЛГАРСЬКУ МОВУ

Ню Йорк. — З рамени Літературознавчої секції УВАН відбудеться доповідь д-ра Якова Гурського, професора Сіракюзкого університету, під наг. „Деякі проблеми болгарської граматики, ортоепії і правопису" — в суботу 16-го березня 1968 року о 6-ій год. 30 хв. веч. в будинку Академії: 106 Вест 100 вул.

Ню Йорк, Н. Й.

ВІДБУВСЯ НАДЗВИЧАЙНИЙ З'ЇЗД ЦЕНТРАЛІ ОУА „САМОПОМІЧ"

Для затвердження проєкту змін і додатків до статуту централі та відділів ОУА „Самопоміч", Головна Управа того ж товариства скликала на 27-го січня до Ню Йорку Надзвичайний з'їзд делеґатів від тих відділів, які брали участь в останньому з'їзді. Відкрив його голова ГУ ОУА „Самопоміч" Ю. Ревай привітанням присутніх та заподанням порядку нарад, який прийнято без змін. До президії зборів обрано на голову мін. Ю. Ревая, на заступників дир. Ст. Спринського з Філядельфії та д-ра Б. Старуха з Шикаґо, а на секретарів п. Дарію Степаняк з Ню Йорку та Фр. Колодія з Джерзі Сіті.

Звіт верифікаційної комісії подав мґр Вол. Савчак, який ствердив, що повідомлено про надзвичайний з'їзд всіх 17 відділів ОУА „Самопомочі" своєчасно. На з'їзд прибули 34 делеґати з 44 мандатами від 9-ох відділів. Не явилися делеґати 8-ох відділів з 10 мандатами.

Про зміни статуту реферував радн. д-р Вас. Палідвор та д-р Б. Ластовецький. Надзвичайний з'їзд скликано для зміни статуту, бо деякі відділи, як Шикаґо, Дітройт та інші на останніх загальних зборах підносили справу майоризації їх голосами Головної Управи та нюйоркського відділу. Статут змінено після нарад з представниками тих відділів таким способом, що з 32-ох чл. Головної Управи зменшено їх число до одинадцятьох з правом голосу на Загальних Зборах. Факт, що в Ню Йорку є найбільший відділ з 19 мандатами, повинен бути заохотою, щоб й інші відділи приєднували нових членів і тоді число їх мандатів збільшиться.

Були домагання більшого усамостійнення відділів на місцях, включно зі зміною назви „Самопомочі", але це домагання відкинули. Обговорено і спосіб вибирання делеґатів по місцевостях.

Після цілоденних нарад над проєктом статуту Гол. Управи ОУА „Самопоміч" з узгляднениими поправками і доповненнями Статутової Комісії ОУА „Самопомочі", надзвичайний з'їзд їх прийняв з деякими поправками 30-ма голосами проти 10-ох.

Від останнього з'їзду видно було тенденції деяких відділів „Самопомочі" усамостійнитися, тому висували думки про майоризацію й опанування централі певною політичною групою.

Цілоденна арґументація я наших працівників, від Статутової Комісії — референти д-. Вас. Палідвор та д-р Б. Ластовецький, і кореферент д-р Перегінець, як також дискутанти мґр Евг. Лозинський, мґр Вол. Савчак, мґр Синижак, дир. Лев Футала, д-р Комаринський, д-р О. Соколишин й інші, виявили супроти незадоволених відділів повне зрозуміння, що можна договорюватися і доходити до компромісів, коли не жадається від одної сторони повної капітуляції.

Слід сподіватися, що праця ОУА „Самопоміч", яка стоїть перед своїм 20-літнім ювілеєм, пожвавиться. Решта справ, як вироблення правильника Контрольної Комісії та співпраці відділів з кредитівками, спонзорованими Гол. Управою „Самопоміч", передано до полагодження Головній Управі.

НОВА ВИСТАВА ТЕАТРУ „БАБУСИНА КАЗКА"

Торонто. — Створений тут театр для дітей, під назвою „Бабусина казка", покаже в 5-х діях п'єсу одного з найвидатніших письменників для дітей, Олександра Олеся, під назвою „Івасик Телесик". Музику до п'єси написав Зенон Лавришин, ставить реж. К. Лазор. Прем'єра з успіхом пройшла 10 березня, повторення відбудеться 17-го березня в авдиторії УНО, о 6ій вечора, 797 Коледж вулиця.

ТАРЗАН, ч. 5964. Бажає помсти!

Поки тубільці змогли зорганізуватися, Олмонд і група озброєних рушницями ловців рушила вперед до атаки!

Шалений, божевільний Джепа був зайнятий тепер тільки єдиною думкою... Смерть людині, яка попсувала йому пляни!